

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Loca Infesta,|| Hoc est:|| De Infestis,|| Ob Molestantes||
Daemoniorvm Et Defvncto-||rvm Hominvm Spiritvs,
Locis,|| Liber Vnvs.||**

Thyraeus, Petrus

Coloniae Agrippinae, 1598

VD16 T 1247

De Modis veris, Quibus Contingit liberari à molestiis, quas afferunt Spiritus
purgandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61332)

mandrita. qui rogatus à Theodoro, regio duce, vt domum à molestibus Spiritibus liberaret; illam dicitur ingressus, & totam noctem psallendo, & Deum obsecrando traduxisse: atque aqua, cui benedixerat aspersisse: at sic à Spirituum molestia liberasse. Vide Metaphrastem in vita Theodori, apud Surium, Fom. 2.

MODI QVIBVS LICITVM EST CONTRA
impugnationes & molestias Spirituum pur-
gandorum agere.

CAP. LXXI.

*Esse aliquam rationem atque modum, quo viuentes
possint se liberare à molestia, quam ipsis pur-
gandi Spiritus afferunt.*

1. **E**Xpositis rationibus, quibus à Dæmonum infestatione loca liberantur; proximum est, vt modos explicemus, quibus ne molesti sint hominum purgandi Spiritus, efficitur. Et breuissimè dici potest *vnus esse*: & quidem eundem cum illo, quo à molestia liberamur mendicorum, atq; pauperum, qui stipem atque eleemosynam importuniùs petunt. Quis ille? *Satis faciat Spirituum desiderio. Quod verò desiderium? Nostra vt opera iuuentur à miseria. Quæ opera? Quæ misericordiam Spires; non quæ pietatis habeat atq; beneuolentiæ nihil.*

2. Breuibushic multa complector; & quia multa breuibus, explicanda, & comprobanda. Omnia verò vel ad conditionem pertinent Spirituum, qui molesti sunt: vel ad nostrum officium: vel ad opera, quibus ipsorum inopiæ subuenimus.

3. *Conditio Spirituum illorum insinuat esse misera; quæ aliorum auxilio indigeat, & possit subleuari. officij nostri ratio, vt ipsis subueniamus, opera, media sunt, quibus subleuantur. Primum hoc Cpaite: persequemur, reliqua sequentibus.*

4. Et quidem esse quosdam Spiritus, qui hoc solùm nomine molesti sunt, vt in miseriis, quas sustinent, aliquod leuamen, accipiant, extra controuersiam est; nec hoc loco probandum. quòd verò aliorum opera iuuari possint, quis dubitabit?

5. Si iuuari non possunt; cur, vt iuuentur, molesti sunt? An fortè temeritatis arguendi atque imprudentiæ? quasi, qui tentent, quod, consequi est impossibile? At procul à purgandis Spiritibus omnis temeritas: procul imprudentia. Et vt temerè possint agere ipsi; et tamen

men temerè quicquam agant, Deus non permittit, cuius prouidentia fit, quod ad nos redeant; nostris rebus interfint; nos mole-
stare possint.

Si subsidium ipsis nullum potest afferri; ex ipsorum ne hoc
est conditione, quæ postulet, ut errent solùm, & uiuentibus mole-
sti sint? an ex uiuentium inpotentia, quibus facultas, ut subsidium
præstare valeant, negata est? Prius illorum conditio non postulat:
sed potius ut certis, definitisque locis, quas meruerunt, pœnas lu-
ant, id quæ in assumptis corporibus, quibus illæ nequaquam debentur;
sed in se ipsis, quæ causa peccatorum fuerunt. Si verò facultas
illa uiuentibus diuinitus concessa est, ut ab *immundorum* Spirituum
molestia se vindicare valeant; negata erit, quæ se ab *humanorum* Spi-
rituum molestia liberent?

Vnum quoddam corpus est Ecclesia, cuius caput est Christus.
vno igitur erit, & membrorum inter se, & cum suo capite Christo.
quoniam, ut pulchrè Apostolus loquitur 1. Corinth. 12. *pro inuicem
solicita sunt membra, & si quid vnum membrum patitur, compatiuntur om-
nia.* At defuncti iusti, qui nobis molesti sunt, huius corporis mem-
bra quædam sunt, atque nexibus fidei, Spei atque charitatis nobis-
cum colligati: (neque enim inquit B. Augustinus lib. 20. de ciui-
tate Dei, cap. 9. *priorum anime defunctorum ab Ecclesia, quæ regnum est
Christi, separantur*) possumus igitur ipsis compati: possumus auxili-
ari: possumus miseriam ipsorum subleuare.

Sanctus Ephem Syrus, cum iam moriturus esset, & uiuentium
pro se postularet suffragia, pulchrè ostendit defunctos uiuentium
suffragiis iuuari, duplici similitudine. *Videris, inquit, exemplum ex
particulis Dei creaturis: veluti in fœtu vitis. Vna acerba in agro, & vi-
num quod in dolijs positum est. quando igitur acenus in vite viger, tunc de
stius suo mouebitur, quod est immobile in domo. Vinum (subiungit) mei si-
mle intelligitur. Capa etiam, quæ posita est in agro, cum tempore suo vires-
cere incaperit, arida quæ in domo est germinat. Si igitur rerum fœtus sic in-
ter se consentiunt, quando magis mortui in memorys vestrarum oblationum
oblectantur?*

Cum mortui possint prodesse mortuis, ut suo exemplo docent E-
lisæus atq; Abraham; quorum hic Lazarum sinu suo excepit; Lu-
cæ 16. ille mortuum excitauit. 4. Reg. 13. Cum viui viuis, quemad-
modum apostolus insinuat, dum vult alterum alterius onera portare,
Gal. 6. Cum mortui viuis, ut defuncti Onias atque Hieremias pro-
bant, dum pro Israelitarum orant populo, 2. Mach. 15. quidni viui
poterunt prodesse mortuis?

XO. Ad Ephes. 5. cap. vult nos Apostolus ambulare in dilectione, sicut Christus dilexit nos, qui tradidit semetipsum pro nobis. At Christus multis modis dilectionem suam demonstravit. *Viuens in terris profuit viuentibus*. Nam præterquam quòd corporis sanitatem pluribus restituit, etiam à peccatis absoluit Magdalenam, Lucæ 7. Paralyticum, Matth. 9. Zachæum, Lucæ 19. Petram, Lucæ 22. Latronem, Lucæ 23. Idem *mortuus profuit mortuis*; descensu suo ad inferos, quo plurimos soluit ab inferni doloribus, Actu. 2. ut illos præteream, quos ad vitam reuocauit, & quorum aperuit sepulchra, Matth. vltimo. Idem *mortuus profuit viuis*. morte liquidem vitam nobis promeruit sempiternam: & iam noster pro nobis apud cælestem Patrem in cælis non desinit esse aduocatus atque patronus. Denique & *viuens profuit mortuis*: quando nunc puellam in domo, Matth. 9. nunc adolescentem in via, Lucæ 7. nunc Lazarum in sepulchro ad vitam reuocauit. Et nos igitur viuui, ad Christi exemplum, quod Apostolus postulat, non tantum viuui, sed & mortuis, possumus, si non debemus, dilectionis argumenta exhibere, atq; ipsorū necessitatibus, quas patiuntur, subuenire.

XI. *Amici nostri sunt dicti Spiritus*. Nihil mali cupiunt viuentibus: quin potius cupiunt bona omnia. Tantum igitur abest, ut frustra molesti esse velint, ut potius de molestiis nobis inferendis nihil cogitarent, nisi spes subsidij certa ipsis esset proposita.

XII. Pluribus ad hanc rem confirmandam opus non est. ipsa, quæ hic suppetunt exempla magnam fidem faciunt; *exempla*, inquam, illorum, qui ad viuos redierunt, sua desideria verbis atque rebus aperuerunt, & se viuentium opera adiutos fuisse, magna grati animi significatione, testati sunt. Gregorius Magnus, vrbis & orbis sanctissimus Pontifex, refert (4. Dialog. cap. 40.) animam Paschasis, quæ in Thermis Puteolanis apparuit S. Germano; ipsius Germani precibus esse liberatam. Alter Gregorius Turonensis, lib. de Gloria Confessorum, cap. 5. docet, sanctam quandam Virginem, nomine Vitalianam, iam defunctam, significasse S. Martino, se ob leue quoddam peccatum purgatorio igne expiari, à quo eiusdem precibus sit erepta. De S. Seuerino testatur Petrus Damianus, in Epist. ad Desiderium, quòd post mortem cuidam presbytero, eiusdem cum Seuerino Ecclesiæ, apparuerit; significari quæ se ob horas Canonicas non suis temporibus recitatas, sustinuisse pœnas purgatorias, & tandem beatorum collegio associatum. In vita S. Malachiæ scribit Sanctissimus Bernardus sororem precibus sancti, à pœnis purgatoriis liberatam, à quibus, ut eius precibus

inter-

interuenientibus liberaretur, aliquoties ante, per visum admone-
ri Sanctus vir videbatur. De Bernardo verò scribit VVilhelmus
Abbas, cap. 10. lib. de vita Bernardi, eiusdem precibus adiutum
quendam, & societate sanctorum in cœlo adiunctum, qui iam an-
num integrum pœnas easdem purgatorias sustinuerat. Et Arnul-
phus presbyter quidam S. Remberto, archiepiscopo Bremensi
apparuit; seque ieiunio quadraginta dierum, quod ille pro ipso,
atque ab ipso rogatus, persoluerat, pœnis se solutum, & felicitate
Sanctorum donatum testatus est. Surius Tomo 1. Sanctorum. O-
mitto alios plures, quorum mentio fit capitibus 75. 76. 78. &c.

CAP. LXXII.

*Multis, magnisque de causis conuenire, ut purgan-
dis Spiritibus viui succurrant, quando excita-
tis molestiis ipsorum auxilia postulant.*

Conditionem purgandorum Spirituum exposuimus, 1.
quidque molestia sua quærant: nunc quamuis libertas à
molestiis, quam expetimus, nos per se vrgere possit, vt
iis subueniamus, & libertate fruamur; non tamen sola illa mouere
debet. plurimæ causæ sunt, & grauissimæ; quæ, vt his Spiritibus,
quibuscunque possumus modis, subueniamus, nos impellunt.

Et aliæ quidem ab ipsis Spiritibus sumuntur: aliæ ex nostra 2.
viuentium persona: aliæ ex malis, quæ Spiritus illi patiuntur: aliæ
ex diuina prouidètia: aliæ ab exemplo Maiorū: aliæ ex ratione ho-
nestatis: aliæ ex fructibus, qui cū hoc pietatis studio sunt cōiuncti.

Spirituum illa conditio est, vt omnino misericordia digni sint, & 5.
omnibus modis opera nostra debeant iuuari. Neque enim aut Dei,
aut illorum viuentium sunt hostes: quinimò Deum diligunt su-
per omnia nihilque eius honore prius habent: hominum verò & di-
ligunt, & expetunt, & quibus modis possunt, promouent salutem
atque incolumitatem. Qui igitur digni sunt beueficio; indigne il-
lo priuabuntur.

Summa eorum est necessitas Nam & grauissimè plectuntur, & de- 4.
cretas pœnas, nisi aliunde subleuentur, vsque ad nouissimum qua-
drantem dependere compelluntur. Vnde & dici solet huiusmodi,
extrema necessitate premi. Nec malè. Pauper est enim, qui parū ha-
bet. Pauperior, qui nihil habet. Adhuc inferior, qui nihil habet,
nec quæstum vllum, vlla omnino ex re, facere potest. At omnium
est miserimus, qui nihil in bonis habet; & nihil quicquā amplius
lucrari

lucrari potest: & multa præterea debet; & eius seueritatis creditorem sustinet, qui dilationem nullam, nullas concedit inducias; sed seuerissimè illud vsurpat: *si non habet in are; luat in pelle*. At hæc conditio est Spirituum horum, qui ad nos redeunt.

5. Quid, quod vel hoc nomine nostra suffragia opemque mereantur, quod in pœnis constituti, *pro nostra salute sint solliciti, illamque Deo suis orationibus commendent?* dignique sint nostra oratione, qui nos dignos censent sua oratione? Scio esse, qui hoc inficientur; verum vtrum bene, vehementer dubito. Quid quaeso, cur minus pro nobis orent impedit? An quia Deum nondum vident? At orabant olim pro Iudæorum gente Onias atque Ieremias, 2. Machab. cap. ultimo; qui nec ipsi Deum videbant. An quia longè inferioris conditionis sunt viuentibus? Verum hoc nihil impedit. quia etiam minimus quisque sine crimine, imò cum laude orat pro summis Ecclesiæ capitibus. An quia grauitas suppliciorum, quæ patiuntur, sic mentem occupat, vt omnem de aliis rebus cogitandi occasionem adimat? At epulo in inferno maiora tormenta sustinebat; qui tamen pro fratribus orabat Luca 16. Et in maximis tormentis constituti Martyres, pro aliorum salute fuerunt solliciti; quemadmodum suo exemplo docet B. Stephanus, Actuum 7. Non est illa suppliciorum pœnarumque, quas defuncti patiuntur, acerbitas; vt vel rationis vsu impediunt, vel pium voluntatis affectum perturbet, quemadmodum vel ipsa, quam pro se faciunt, oratio demonstrat.

6. Nos ipsos penitius introspeciamus. *ex nobis quid illis debeamus, intelligemus.* Membra quædam sumus illius corporis, cuius caput Christus est. an soli? Nequaquam. Et illi sunt eiusdem corporis membra, qui in cælo cum Christo regnant, & qui alicubi purgatoris pœnis, ob defectus, quos commiserunt, expiantur. Quod igitur membrorum in nostro corpore officium erga se mutuo, natura docente, discimus, id iis præstemus, qui eiusdem corporis, sub Christo Capite, sunt membra. Quid illud? *Compatiamur sibi mutuo*, inquit Apostolus, *membra*: vicissim aliorum, qua possunt, ratione, miseriam subleuant. Quidni igitur purgandis spiritibus subueniamus?

7. *Mala, quæ patiuntur hi Spiritus*, etiam nos impellere debent ad hoc officium ipsis præstandum. Tanta enim ab iis, qui partim viderunt, partim experti sunt, ea quorundam esse prædicantur, vt humana oratio illorum magnitudinem assequi nequeat. *Illum transitorium ignem*, inquit B. Gregorius in Psal. 3. Pœnitentialem,

omni

omni tribulatione presentis existimo intolerabiliorem. Et B. Augustinus in Psalm 37. *Quamuis, inquit, Salvi fiant per ignem; grauior tamen ille ignis erit, quam quidquid potest homo pati in hac vita.* Et Beda in eodem Psal. nulla putat esse supplicia Martyrum, vellatronum cum purgatorijs pœnis conferenda. similia docent Anselmus in 1. Corin. 3. & D. Bernardus, sermone de obitu Humberti. Igitur si in hac vita mortali naturaliter cōdonamus reis, alioquin nobis infestis, in quos publica iustitia seuerius animaduertit, vel cani quoque vel alteri bestiz indignius tractatæ; magna nos ratio vrget, vt Spiritibus illis magno spiritus affectu compatiatur, operamque, quam à nobis efflagitant, fideliter impertiamur.

His accedit, quod hoc officij genere diuina voluntati satisfieri credi debeat. Cū enim non nisi singulari diuinæ prouidentiz consilio Spiritus ad viuos redeant, & hoc fine, vt viuentium subsidia impetrent, atque à pœnis, quas sustinent grauiissimas, eripiantur, redeant: an non, qui ipsorum miseretur, diuinæ voluntati satisfacere credi potest?

Maiores studium hinc multis & magnis argumentis se prodit, & nos vrget. Res luce meridiana clarior est. tantoque plus ponderis, apud nos, habere debet; quanto iam pauciores sunt, qui Maiorum exemplis insistant. Nam etsi sectæ admodum inter se sint dissectæ; ad vnum tamen omnes in defunctorum pernitiem conspirasseprehenduntur; nec qui, quam pœsidij defunctis impertiuntur; nec alios pacatè impartiri sinunt.

Virtutum etiam officia (in quibus honestatis ratio consistit) hic plurima concurrunt. fidei, quod contra nostrorum temporum Hæreticos, purgatorias pœnas, rebus ipsis, testemur. Spei, quam de diuina clementia hinc concipimus, & nostra opera aliis pro futura confidimus. charitatis, quam hoc officij genere proximis, maximè indigentibus, impendimus. deniq; aliarum quarumcunq; virtutum, quarum opera defunctorum causa suspicimus.

Quantus verò, ex his, ad nos fructus? sed præter illum, insignis quoque retributionis spes excitari potest. Omnino nobis polliceri possumus, quod quam vicem viui nos mortuis; eandem nobis mortuis viui sint præstituri, secundum illud: *Qua mensura mensi fuerit, remerietur vobis.* Lucæ 6. Vt interim taceam, quod hac re etiam eos nobis mirè deuinciamus, pro quibus suffragia facimus; & sperare possimus, quod nos cōmendatissimos habituri sint in cælis, quibus vt à supplicijs eriperentur, authores fuimus in terris.

12. Possent pro hoc argumento Sanctorum Patrum plures proferre sententias. Sed pro omnibus vna suffecerit D. Augustini, qui in lib. de Cura pro Mortuis, cap. 4. sic loquitur: *Non sunt pretermittenda supplicationes pro Spiritibus mortuorum; quas faciendas pro omnibus in Christiana & Catholica societate defunctis, etiam tacitis nominibus quorumque, sub generali commemoratione suscepit Ecclesia: ut quibus ad ista defunt parentes, aut filij, aut quicumque cognati, vel amici; ab vna ijs exhibeatur pia matre communi.* Ita Augustinus.

13. Forsitan negatur fieri posse, ut vnus alterius in se onus suscipiat, & quas alius pro meritis est, liberè pœnas sustineat. At negare hoc non debet Christianus homo. Quemadmodum in naturalibus pes non sua tantum; sed oculorum quoque causa, munere suo fungitur: nec rursus, quod oculi vident, id ad illorum propriam, sed ad communem membrorum omnium vtilitatem referendum est, nec denique quod in familia ritè instituta vnusquisque industria sua conficit; istud velut peculium in proprium commodum seorsum seponit; sed in communem omnium vsum, in medium adducit; ita in Ecclesia quoque mystica membra sibi inuicem deseruiunt, mutuasque sibi inuicem operas præstant.

14. Agnuit hoc optimè Sanctissimus Paulus. Vnde ad Rom. 15. bona à Iudæis conuersis facta docet profuisse Gentibus. Si, inquit, *Spiritualium eorum Participes facta sunt gentes; debent & in carnalibus ministrare ijs.* Et ipse, veluti communis omnium fidelium præceptor, & Doctor Gentium, per peccationes suas docet aliis prodesse. *Gaudeo, inquit ad Coloss. 1. in passionibus pro vobis, & adimpleo ea, quæ defunt passionibus Christi in carne mea pro corpore eius, quod est Ecclesia.* Denique ad similia studia hortatur Ephesios, & in Ephesijs Christianos omnes. *Estote, inquit cap. 5. imitatores Dei sicut filij obæ ijs mi. & ambulate in dilectione, sicut Christus dilexit nos, & tradidit semetipsum pro nobis.* Vult dicere: Quemadmodum mystici corporis caput, Christus Iesus, ardenti charitate motus, pro membris suis semetipsum tradidit; ita vnumquodq; eiusdem membrum, pro altero sese tradat, oportet.

15. Pronior est Deus ad miserandum, & pro meritam pœnam condonandum; quàm ad condemnandum, vel puniendum. *Misericordia eius super omnia opera eius.* Psal. 144. *Magnificata est, inquit idem Propheta, Psal. 56 vsq; ad cælos misericordia tua & vsq; ad nubes (quæ infra cælum sunt) veritas (& iustitia) tua.* Sed exploratum est eundem non ob propria tantum, sed etiam ob aliena flagitia, multos sæpe calamitatibus inuoluisse, & inuolueret quotidie. Ob pecca-

eum *Dauid*, septuaginta Iudæorum milia pestilentia extinxit; 2. *Reg.* 24. Ob vnus *Acham* sacrilegium tria eiusdem populi milia in fœdam fugam conuertit; *Iosue* 7. Ob vnus *Iona* fugam nautas cū cæteris vectoribus multum diuque tempestate iactauit; *Ionæ* 1. Ob *Pharisaorum* in *Christum* peccatum, totam Iudæorum gentem innumeris cladibus oppressit, &c. Si ergo Deus Opt. Max. hæc atque similia mala irrogat infanti propter alterius scelera; cur poenam temporariam iusto, vel etiam iniusto propter vltionem alterius satisfactionem non condonet?

Ob insignem *Abrahæ* pietatem pepercit Deus *Loth* & *Abimelech*; *Genes.* 19. & 20 paratumque se declarat ob decem tantum iustos, omnibus *Sodomitis* & *Gomorrhæis*, eorumque vicinis parcere: *Genes.* 18. Ob insignem *Dauidis* religionem pepercit *Salomoni*; 3. *Reg.* 11. Propter *Apostoli Pauli* charitatem ducentis naufragis animabus; *Actuum* 28. Propter *Moyſi* intercessionem toti *Israëli*; *Exodi* 32. Propter offerentium fidem *Paralytico* vtriusque hominis sanitatem præstitit; *Matth.* 9. Denique, ipse inquit, *Ezech.* 22. quaſui virum, quis interponeret sepem, & staret oppositus contra me, pro terra, ne dissiparet eam. Cū hæc igitur Dei beneficia admittantur; cur negatur eius beneuolentia, in temporalium poenarum, quas alij pro aliis in se suscipiunt, condonatione? Cur negatur piè defunctorum viuentes posse in se onera suscipere? pro iisdemque satisfacere? Quantum possint proborum, sanctorumque hominum meritis, pulchrè ostendit *B. Chrysostomus* homilia 2. in *Psal.* 50. Sanctus *Dauid*, inquit, non solum cū in corpore esset, placuit Deo; sed & post mortem suam viuus inuenitur præstitisse solarium. Contigit namque *Ezechia Regi*, inimicas in temporibus *Iudæorum* gentes circumuallasse *Hierosolymam*. Et cū esset *Ezechias* iustus vir rogauit Deum: & prostratus lachrymis deprecabatur, vltionem de aduersarij postulans. Venit ad eum *Isaias* Propheeta & dicit: Ne putaret ille, quia iustitia sua exauditus est. Et certè iam defecerat *Dauid*, & habebat multos annos requiescens. Quid ergo dicit ei? Protegam hanc ciuitatem propter me, & propter *Dauid* seruum meum. *Dauid* mortuus est, & merita eius vigent. Ita *Chrysostomus*. Hinc optimè Sanctissimus Pontifex *Leo*, *Sermo.* 3. de ieiunio septimi mensis: *Apostolorum*, inquit, meritis & orationibus confidimus nobis per omnia misericordiam Dei nostri esse præstandam.

Quid igitur est, quæret aliquis, quod ab *Apostolo* dicitur, ad *Galat.* 6. vnusquisq; onus suum portabit? Quæro ego quid sit quod idè *Apostolo.*

Apostolus, eodem loco; velit alterum alterius onera portare? Forfitan sibi contrarius Apostolus? aut est apud ipsum, Est & non? *Fidelis Deus* (.i. testor Deum) inquit 2. Corinth. 1. *Sermo u. ster*, qui sit ad vos, non est in ipso Est, & Non. Sunt igitur, qui dicant, de iis loqui Apostolum; qui sine pœnitentia ex hac vita discedunt, quorum onus aliorum nullus in se suscipiet, sed ipsi quas meruerunt pœnas æternas persoluent. *Vnusquisque*, inquit in hunc locum Anselmus. *grauabitur propria conscientia peccatorum. Sed & illi, qui purgatoriis pœnis expiantur, onus suum portant; quia nihil recipiunt, quod non gesserunt in corpore. Id enim meruerunt perseuerando in fide & charitate usque ad mortem, ut etiam post mortem aliorum opera possent iuari. Eodem modo responsum fit illi, ad Rom. 2. Reddet unicuique iuxta opera sua. Et illi ad Galat. 6. Quae seminauerit homo, hac & metet.*

18. Hæc D. Augustini sententia est, lib. de Cura pro mortuis gerenda cap. 1. ubi sic loquitur: *Cum hæc ita sint* (quod scilicet mortui per alios iuuentur) *quomodo huic opinioni contrarium non sit, quod dicit Apostolus* (2. Corinth. 5. *omnes enim astabimus ante tribunal Christi, ut ferat unusquisque secundum ea, quæ per corpus gessit, siue bonum, siue malum, non te satius videre significas. Hæc quidem Apostolica sententia ante mortem admonet fieri, quod post prodesse post mortem: non tunc, quando iam recipiendum est, quod quisque gesserit ante mortem. Verum hæc ita soluitur quaestio. quoniam quodam vitæ genere acquiratur, dum in hoc corpore uiuitur; ut aliquid adiuuent ista defunctos: ac per hoc secundum ea, quæ per corpus gesserunt, eis quæ post corpus religiose, pro illis facta fuerunt, adiuuantur. Sunt enim quos nihil omnino adiuuant ista; siue pro his fiant, quorum tam mala sunt merita, ut neq. talibus digni sint adiuuari: siue pro his fiant, quorum tam bona; ut talibus non indigeant adiumentis. Genere igitur vitæ, quod gessit quisque per corpus, efficitur, ut profint, vel non profint, quæcumq. pro illis piè fiunt, cum reliquerit corpus. Nam meritum, per quod ista profint, si nullum comparatum est in hac vitæ, frustra quaritur post hanc vitæ. Ita fit, ut neque inaniter Ecclesia, vel suorum cura pro defunctis, quod potuerit religionis impendat: & tamen ferat unusquisque secundum ea, quæ per corpus gessit.*

Hactenus Augustinus.

CAP

CAP. LXXIII.

Modos, quibus à molestia Daemonum infesta loca liberantur, non prodesse ad illas molestias tollendas, quæ à bonis hominum Spiritibus afferuntur.

Demonstratum est esse Spiritus purgandos, & posse iuari, & merito esse viventium opera iuandos. sequitur doceamus, quo modo iuuentur. Et si generatim loquamur, hic duplex esse videtur, quemadmodum duplex est, quo à pauperum & mendicorum (ad quorum conditionem hos Spiritus accedere diximus) molestia contingit liberari. Vnus durus est, & inhumanus: alter humanus, & Christiano homine dignus. Ille apud pauperes accidit, nunc simplici eleemosynæ negatione; nunc verbis asperioribus; nunc etiam inflictis & intentatis verberibus: hic eleemosynæ erogatione, aut condolentis, & iuare desiderantis animi significatione.

Vtroque horum, contra Purgandorum Spirituum molestias, agi potest: sed priori agere inhumanum; posteriori ut agatur, postulat, ut diximus, officium hominis Christiani. Quis probet, ut cum amicis agatur durius? amicis, inquam, quibus quod petitur, sine nostro detrimento, imò cum magno emolumento, præstare possumus?

Hinc est, quod *ratio*, qua nos ab horum Spirituum molestia liberamus hoc primum, à priori illa differat; quod cum his Spiritibus *amicè*; non, ut cum illis, hostiliter agendum sit.

Differt deinde, quod *quibus* præfidiis contra molestias infestantium Dæmonum agimus; illis *contra molestias*, quæ ab his Spiritibus afferuntur, depugnandum non sit. hostilia illa atque aduersaria sunt arma. contra hostes & aduersarios, illorum proprius est vsus: at hostes non sunt hi, qui apparent Spiritus, & quamuis molesti sint, non tamen molesti esse cupiunt: Molestia, quæ afferri videtur, solum subsidij est humilis postulatio.

Et quo, ex omnibus iam dictis, armorum genere cum iis agendum? Crucene; an Reliquiis? Rebus consecratis, an Exorcismis? an Oratione, quali oppugnantur, & ædibus, aliisque locis proscribuntur Demones?

6. Adhibentur contra malignos Spiritus *Cruces*, quòd illas ferre nequeant. At *Cruces* hi Spiritus non horrent. in illis gloriatur cum sanctissimo Paulo: per illas se, à peccatis, Dæmonumque potestate sciunt ereptos: per illas habere ingressum in vitam æternam.
7. Adhibentur contra illos *Reliquia*. An his terrentur purgandi Spiritus? has fugiunt? pignora sociorum? qui sub iisdem, cum ipsis, vexillis militârunt? quorum mox sperant se posse perfrui consortio?
8. Adhibentur contra eosdem *Res consecrata*. Nec has reformidant nostri Spiritus. Benedictis rebus recreantur, qui gratissimam illam aliquando vocem; *Venite benedicti Patris &c. Matth. 25.* cum summa sua audituri sunt voluptate?
9. *Exorcismos* fortè, quos ferre nequeunt Dæmones, ipsi reformidant? Non reformidant: propterea, quòd exorcismi iis rebus consent, quæ nec his Spiritibus exosæ sunt; nec Spiritus hos molestia afficere possunt.
10. *Oratio* denique, qua *Domus*; siue loca consecrantur, & qua Spiritibus accessus interdicitur, hos Spiritus non attingit. Ipsa hoc docet *Orationis* forma; vt quæ non bonorum, sed malorum Spirituum meminit. Quòd si alia aliqua ad Deum dirigitur; vel solùm malorum Spirituum petit, vel solùm petere debet exitium.
11. Quæ cùm ita sint, probari non debet eorum consuetudo, qui, vbi ad Spiritibus infestas ædes liberandas vocantur, mox ad *Exorcismos* confugiunt: Spiritus adiurant; & in Christi sanctissimæque Trinitatis nomine discessum imperant. Quid si hominum purgandi sint Spiritus, qui molesti sunt? hos contra quid hæc arma, atque machinæ? Quemadmodum imprudenter agunt, qui pro quibusvis Spiritibus prationes Deo offerunt; ita, qui quosvis *Exorcismis* aggrediuntur. Cognoscendi prius Spiritus antequam de modis, quibus ab ipsorum molestia liberemur, cogitemus. Verùm de hoc aliàs.
12. Quòd si quando Spiritus purgandi, post hos adhibitos infestis locis *modos*, molestare desinunt: non hoc ipsis *modis* tribuendum est, sed Spirituum voluntati: qui cùm subsidium ex molestia nullum sperent, frustra molesti esse nolunt: quemadmodum nec diuitibus illis molesti sunt pauperes, à quibus stipem nullam expectant. Sed *modos*, quibus non tam profligantur, quàm iunguntur, inquiramus, & discutiamus.

PARS TERTIA.
CAP. LXXIIII.

De variis modis, quibus à molestia purgandorum
Spirituum contingit liberari: Et de mul-
tiplici modorum differentia.

Sanctissimus Ecclesie Doctor Augustinus, Sermone 34. de verbis Apostoli, triam meminit, quibus, ut à purgatoriiis pœnis Spiritus, ita à purgandorum Spirituum molestia viuentes liberantur. *Orationibus*, inquit, *Sanctorum Ecclesia, salutaris sacrificio. & eleemosynis, quæ pro eorum Spiritibus erogantur, non est dubitandum mortuos adiuuari, ut cum ijs misericordius agatur à Domino, quàm eorum peccata meruerunt. Hoc enim à Patribus, id est, Apostolis traditum vniuersa obseruat Ecclesia.*

Tribus his quartum adiungit B. Gregorius, *ieiunium* scilicet, quemadmodum sacri docent Canones (13. q. 2.) *Anima*, inquit, *defunctorum quatuor modis soluntur: aut oblationibus Sacerdotum, aut precibus sanctorum, aut charorum eleemosynis, aut ieiunio cognatorum.* Eadem ad verbum repetit Iuo Carnotensis Episcopus, lib. 5. cap. 124. Eorundem quoq; mentio fit in vita Remigij Episcopi Rhemenfis per Hincmarum scripta.

Dicitis adiungit *alieni Restitutionem* S. Brigida, libro 6. Reuelationum. fortè idcirco, quod defunctorum quidam ad viuos dicantur rediisse, ipsosque admonuisse; ut quæ habuerunt viui, & non restituerant, veris Dominis restituerent. fortè etiam, quod ex Sancto Augustino didicisset, *non dimitti peccatum, nisi restituatur ablatum.* Sunt qui etiam *Peregrinationes* postulant, quod hæ à quibusdam Spiritibus expetite legantur. Et in vita Rhemenfis Episcopi Remigij adduntur *Lachryme.* Et à Beato Athanasio *Oleum* atque *Cera*, quemadmodum videre est in oratione de his, qui dormierunt.

Alij alios modos adiungunt. & quidam omnia, in vniuersum, *pietatis officia.* Nec malè forsitan. Cùm enim viuorum opera quæcunque viuis prodesse possint, propter coniunctionem, quæ inter ipsos est, tanquam diuersorum sub vno Capite membrorum; quidni viuorum etiam mortuis prodesent; cùm & illi, B. August. teste, *eiusdem corporis viua sint membra?*

Sed siue tres modi sint, siue 4. siue etiam plures; dubium non est à molestia Spirituum liberari viuentes illis ipsis, si leuamen pœnarum Spiritibus in sua miseria, his afferri potest. Quæcunque enim

enim hisce Spiritibus ad leuamen peenarum proficiunt; eadem molestias, quæ à Spiritibus afferuntur, tollunt.

6. Vtrum verò leuamen adferant, posterius discutiendum est, cum singulos persequemur; id certum est egregiarum ipsos virtutum esse exercitia. *Oratio* actus religionis est, quemadmodum & *Sacrificium Missæ*, & usus *cereorum*. *Eleemosyna* misericordiæ. *Ieiunium* cum *fletu* temporantiæ. *alieni Restitutio* iustitiæ, quemadmodum & *Peregrinationum* persolutio. Omnes, quatenus ob miseriam Spirituum subleuandam suscipiuntur, officia præstantissimæ charitatis.
7. Itaque magnum est inter ipsos discrimen. Quamuis enim ab vna Charitate omnes possint imperari; in se tamen propriarum virtutum sunt officia. Sed & præter hanc, aliæ sunt inter ipsos differentiæ, quas vbi breuiter iudicauerimus, caput hoc erit concludendum.
8. Quidam igitur tales sunt, vt intermitteri sine crimine non possint: in quorū genere est *alieni Restitutio*, & quæ ex voto suscipienda est *Peregrinatio*. Alij, quemadmodum cum laude suscipiuntur, ita sine culpa ferè omittuntur, quocirca hi ad opera *Supererogationis*, quæ vocantur, referuntur; *alieni Restitutio* non item, quemadmodum nec persolutio *voti Peregrinationis*.
9. Rursus inter priores illos alij immiditatè tendunt in Deum vt *Oratio*, *Cerei* atque *Sacrificium*. Alij faciunt ad proximi miseriam subleuandam; vt *Eleemosyna*. Alij ad corpus spiritui subiiciendum; vt *Ieiunium*, atque *lachryma*, quæ in carnis afflictione posita sunt.
10. Ex hoc quarta differentia petitur, quæ ad triplicia hominis bona ordinem dicit. *Eleemosyna* liquidem cum usu *luminum*, bonorum externorum est. *Ieiunium* cum *fletu* corporis. *Oratio* animæ. *Sacrificium* ferè omnium.
11. Præterea quidam ex dictis modis, sunt communes pluribus; quidam paucioribus. *Eleemosynam* soli, quibus bona sunt fortunæ, possunt præstare, quemadmodum & *Cereos* accendere. *Sacrificium* *Missæ* soli sacerdotes. *Ieiunium* est difficile afflictis viribus. *Oratio* cum *lachrymis* communis omnibus.
12. Denique, quidam horum modorum postulant operantium probitatem: quidam non item. Prioris generis sunt *Eleemosyna*, atque *Ieiunium*; posterioris *Sacrificium* *Missæ*, atque *Oratio*; illa maxime, quæ non privato studio, sed in Ecclesiæ persona offertur. Sed de his suis locis plura.

Oratione iuuari pie defunctorum Spiritus, qui uiuentibus quandoque sunt molesti: uerumtamen aliter iustorum, aliter improborum oratione.

 Ratione purgandos Spiritus iuuari, Catholicorum omnium sensus est, & consensus quem etsi non uerbis testarentur; rebus ipsis tamen frequentissime declarant. Quoties pro defunctis orant? Tremenda mysteria in Ecclesia nunquam celebrantur; nisi defunctorum quoque, qui nos precesserunt, & cum signo fidei in Domino obierunt, fiat commemoratio. Horæ Canonice nunquam à personis Ecclesiasticis recitantur, aut decantantur; nisi & fidelium animabus defunctorum pax à Deo petatur. Nunquam è mensa surgitur; nisi & Deus rogetur, ut requiem aeternam uelit dare defunctis. Cemiteria si quando transire contingit; pia fidelium defunctorum est memoria. Si sermo de defunctis incidat; diuinam simul ipsis consolationem optamus. Si quem ex uita migrasse audiamus; ut anima ipsius bene uelit Deus, precamur. omitto his similia plurima.

Et hæc quidem Catholici faciunt quotidie. Quid olim Maiores? Idem prorsus. Pro omnibus, inquit Cyrillus Hierosolymitanus, Catechesi 5. Mystag. oramus, qui inter nos uita functi sunt. Procubuit Theodosius Iunior ad Reliquias S. Ioannis Chrylostomi, & pro animabus parentum suorum Archadij & Eudoxie, iam defunctorum supplicauit, teste Theodoro, lib. 5. histor. cap. 26. Constantinus Magnus, ut habet Eusebius lib. 4. in uita eius, uoluit sepeliri in celebri templo; ut multarum mortuus Orationum fieret particeps. Iosaphat, ut Damascenus habet, in eius uita, in hunc modum, pro patre suo orauit: Colloca eum in locum refrigerij, in loco quietis, & ne memineris iniquitatum eius antiquarum. De Macario sic scribit Palladius. Pro consuetudine sua, pro defunctis Preces fundebat Macarius. De Theodoro Siceorum Archimandrita refert, in eius uita, Gregorius Presbyter, quod pro defuncta matris salute Deo supplicarit. apud Surium, Tomo 2. Seruiunt pro hoc argumento nobis illi, qui uiuorum Orationes pro defunctis expetiuerunt. ut sunt Ephrem Syrus, qui pro se mortuo expetiijt fieri preces: quemadmodum ex eius Testamento clarum est, apud Surium, Tom. 1. Eduardus Rex Anglorum;

qui testis Alredo, in eius vita *easdem sibi mortuo cupiuit impendi* S. Eusebia; quæ *has sibi voluit præstari à suæ professionis sacris Virginitatibus*; vt in eius vita refert Metaphrastes. Euphrasia vxor Antigoni, viri diuissimi Constantinopolis, tempore Theodosij; quæ *se & maritum defunctum voluit esse commendatos precibus Euphrasia iunioris, filia;* sicut clarum est in eius vita, apud Surium Tom. 2. s. Kune Gundis Imperatrix; quæ Congregationi in Contugia scripsit, *vt animam mariti defuncti, Henrici Imperatoris Deo commendarent, & Orationis alimonia reficerent.* Surius Tom. 2. in eius vita. B. Paulinus Nolanus, Epist. 5. ad Delphinum Episcopum; *cuius Orationibus animam fratris sui commendat.* Eandem commendat Epist. 6. ad Aman dum, eidem Amando Episcopo.

3. Ethi tempore legis gratiæ vixerunt. Quid illi, qui hanc præcesserunt? Et illi idem præstiterunt; & tam Maioribus nostris, quàm nobis exemplum, quod sequamur, præbuerunt. Id vel solus egregiè demonstrat Iudas ille Machabæus, quem hoc nomine cõmendant sacre literæ. cuius post factum, hæc oratio subiungitur: *Sancta & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, vt à peccatis soluantur.* 2. Machab. 12.

4. Nec exemplo Maiorum tantum hæc mouentur Catholici; etiam sequuntur eorundem doctrinam. Clemens Apostolorum discipulus sic habet, Epist. 1. *Oportet diligenter Orare pro mortuis. Si voluerimus, inquit B. Chrysostomus, Hom. 21. in Acta, mortuo leue facere, Preces pro illo faciamus continuas.* Et Hom. 41. in priorem ad Corinth. *Iuuetur mortuus non lachrymis, sed Precibus, supplicationibus, elemosynis.* Et infra: *Ne fatigemur mortuis auxilium ferre, Preces pro illis offerentes.* Ambrosij hæc est sententia, lib. 2. Epist. 8. ad Faustinum, de obitu sororis: *Non tam deplorandam, quàm prosequendam Orationibus reor; nec mœstificandam lachrymis, sed oblationibus animam eius Domino commendandam.*

5. Sed neque si vel Exemplis essent destituti, vel Maiorum vocem non audiissent, dubitare possent, *Oratione purgandos Spiritus iuuari? Quid non potest Oratio? apud Deum præsertim, in cuius potestate sunt, de quibus nostra Disputatio est, spiritus? pro cuius voluntate expiantur?*

6. Dubium igitur non est, *Oratione Spiritus purgandos iuuari posse.* Quid si adiutos doceamus? Seruiunt hæc nobis superius recensiti Germanus atque Martinus Episcopi; Malachias atque Bernardus Abbates: quorum primus animam Paschasij teste Greg. lib. 4. Dial.

Dial. cap. 40. alter Vitalianam Virginem, vt habet Greg. Turon. lib. de Gloria Conf. cap. 15. tertius sororem, quemadmodum de eodem scribens refert Bernardus, quartus Monachum, vt in eius vita cap. 10. VVilhelmus Abbas ex purgatoriis pœnis *Oratione* liberauit.

Adiicimus dictis S. Elisabetham Regis Hungariæ filiam. Huic dormienti (vt in eius vita scribit Iacobus Montanus, apud Surium Tom. 6.) matris vmbra visa est obuerfari, lugubriq; vultu, & flexis poplitibus orare, sui quamprimum miseretur. ob vitam enim negligentius actam igne se pœnas soluere: moxq; hoc viso expurgatæ, ac post effusas ad Deum *Preces*, lachrymasq; denuò in soporem depressæ, iterum apparere, ac immortales gratias agere, pro matura liberatione: dicereq; tanti apud Deum *Preces* eius reputari, vt tam vita functis, quàm iis, qui adhuc superessent, subuenire auxilio possit. Ita Montanus. Addimus Anglorum Regis sororem virginem integerrimam, Tettam: quæ virgini sorori defunctæ, & ob nonnullas peccatorum labeculas, pœnas adhuc luenti, veniã *oratione* obtinuit. Argumento fuit ipsius tumuli terra, quæ subsederat; & rursus assurrexerat, hiatumque inanem replebat. Hoc Rudolphus Rabani discipulus, lib. de S. Charitate.

Cæterum, quamuis *Oratio* his Spiritibus proficit, non *omnis* tamen æquales habet vires. Alia alia est præstantior. Vna alia plus iuuat, Quæ enim ab iis, qui in Christi sunt gratia, proficiscitur, longè est præstantissima; propterea, quod non solum vim habeat *impetrandi*, verùm etiam *satisfaciendi*. Ab hac longè distat illa peccatorum hominum, quæ solum vim *impetrandi* obtinet.

Hinc est, vt vno modo tantum *Oratio* peccatorum defunctis dicatur suffragari: duobus iustorum. Possunt peccatores impetrare defunctis requiem: iusti possunt & requiẽ iis impetrare, & pro iisdem satisfacere, quod nequeunt peccatores: Hoc attendisse videtur Imperatrix Kunegundis, cum animam defuncti mariti maluit *Religiosorum hominum Orationibus* esse commendatam; quod iustorum, vt dicebat, *Preces plurimum valeant apud Deum*. Habetur in vita eius, apud Surium, Tom. 2.

Quod, & quomodo Missæ sacrificium iuuet piè defunctorum Spiritus, qui post mortem viuentium subsidia postulant.

1. **A**lium subsidium, quo à purgandorum Spirituum molestia viuentes, & ipsi à tormentis liberantur, *sacrosanctum altaris est Sacrificium*, de quo sic post alios, concilium Tridentinum, Cap. 6. Sess. 22. *Si quis dixerit Missæ Sacrificium esse tantum laudis, & gratiarum actionis; aut nudam commemorationem Sacrificij in Cruce peracti; non autem propitiatorium; vel soli prodesse sumentibus; neque pro viuis & defunctis; pro peccatis, pœnis satisfactionibus, & alijs necessitatibus offerri debeat; anathema sit.*

2. Hoc grauissimos insultus sustinet à veteris religionis hostibus. Sed tantò constantius tenetur & defenditur à Catholicis; quantò maioribus præliis munitum est. Nullum hîc eorum desideratur, quæ pro se habet. Oratio; de qua præcedenti Capite.

3. Primùm hic est omnium, qui nunc sunt, Catholicorum consensus; non tam verbis, quàm rebus ipsis confirmatus. Nullum *Missæ Sacrificium* peragitur, in quo non *defunctorum fiat commemoratio*. Sunt præterea *Missæ pro defunctis*, vt vocamus; partim *anniuersaria*, partim quæ *primo, septimo, atque trigesimo depositionis die* celebrantur, &c.

4. Consensum hunc confirmant exempla Maiorum. Pro anima fratris Saturi *Sacrificium* obtulit B. Ambrosius, quemadmodum ex Oratione funebri constat, quam in obitu eiusdem habuit. Pro matre B. Augustini idem *Sacrificium* fuisse oblatum, idem testatur Augustinus lib. 9. Confessionum. Sic D. Bernardus, cum Verduini in Gallia ægeret, *Sacrificium altaris* obtulit pro Episcopo Ostiensi recens defuncto. vt patet cap. 4. libro 4. Vitæ eius. S. Gallus Abbas pro Columbaño, capite 23. eius vitæ. Pro Gallo Ioannes Episcopus Constantiensis; in eiusdem Galli vita, capite 29. S. Seuerus Rauennensis Episcopus pro Geminiano Præsule; in vita ipsius apud Surium Tomo 1. Anselmus pro anima O. berti, qui alieniori animò aliquando ab ipso fuerat; in vita ipsius ab E. diuero Anglo conscripta. apud Surium, Tomo 2. Præterea Hugo Episcopus Gratianopolitanus diem obitus patris atque matris dicitur celebrem fecisse.

brem fecisse tremendo Sacrificio, quod pro ipsorum salute offerebat, quemadmodum testatur Guigo V. Prior primæ Carthuliæ, dum vitæ ipsius describit cursum. Et Vdalricus Episcopus Augustanus, Acúm delbertum in prælio intellexisset occubuisse, primum quidē corpus Augustam defert, & honestæ sepulturæ mandat; mox deinde Spiritum per *sacræ immolationis hostiam* Deo rogat esse commendatum. Ita Bernardus Agiensis in ipsius vita. qui eundem, Romæ aliquando agentem, cū nondum Episcopus esset, testatur Senioris animam Deo inter *sacræ orationum libamina* commendasse. Et Episcopus Herbipolensis Embrichus, quemadmodum in vita dilexit Babonem Bambergensem Episcopum, ita mortuum egregiis Christianæ pietatis officiis prosecutus est. Humeros funeri subiecit: pro anima defuncti publicè *Missæ Sacrificium* obtulit: & cathedram conscendens ad præsentem maximo numero auditores, egregiam habuit orationem funebrem. Vide vitam Babonis apud Surium, Tomo 4. Refert quoque Venerabilis Beda libro 3. Hist. angl. de gestis Regis Osvaldi, fratres Ecclesiæ Hagulstaldensis singulis annis, pridie quàm Rex Osvaldus fuit occisus, conuenire solitos, ad locum; vbi Crucē aliquando orationis causa erexerat: ibiq; preces p. salute animæ ipsius, & *victimam sacræ Oblationis offerre*. Habent hic locum desideria viuorum, qui pro se defunctis idem *Missæ sacrificium* offerre esflagitarunt: vt sunt Ephrem Syrus in suo Testamento: Venerabilis Beda in prælatione vitæ S. Cuthberti, Episcopi Lindisfarnensis. apud Surium Tomo 2. Margareta regina Scotiæ; in eius vita apud Surium, & alij quam plurimi. Et ne pluribus recensendis molesti simus, vnica oratione Beati Augustini concludimus, qui sermone trigesimo quarto de verbis Apostoli, *docet Ecclesiam vniuersam, pro defunctis, in sacrificio Missæ orare solere*. Nec est, quod de sancti Doctoris testimonio dubitemus. Extant Iacobi, & Clementis, aliorumq; Liturgiæ, quæ hanc rem egregiè confirmant. Extant Concilia omnium Prouinciarum, quæ *Sacrificiū* pro defunctis meminerunt. Vide caput 82

In veteri lege, *hoc Sacrificio*, defunctorum animæ adiutæ non fuerunt. Nec mirum. Nouæ, non veteris legis est *sacrificium*. Sed tamen *sacrificiorum* virtutē animæ non fuerunt destitutæ. Illa ipsa *Sacrificia* veteris legis ipsis præfuerūt, quemadmodū probat *Sacrificiū*, quod pro interfectis in bello obtulit Dux Iudas Machabeus, 2. Mach. 12. ex quo etiam B. August. libro de Cura pro mortuis, cap. 1. probat nostrum mortuis prodesse.

Ll 2

Cūm

Cum exemplis consentit veteris Ecclesie doctrina. Grauis-
sima est oratio B. Chrysostomi, hom. 69. ad Pop. non temere, inquit,
hæc ab Apostolis sancita fuerunt; vt in tremendis mysterijs defunctorum a-
gatur commemoratio. Sciunt enim illis inde multum coningere lucrum,
multam vilitatem. In eandem sententiam loquitur B. Augustinus,
de Verbis Apostoli, Serm. 32. Hoc, inquit, à Patribus traditum vniuer-
sa obseruat Ecclesia vt pro ijs, qui corporis & sanguinis Christi commu-
nie defuncti sunt, cum ad ipsum Sacrificium suo loco commemorantur, ore-
tur ac pro illis quoque id offerri commemoretur.

6. Sed & Sacrificij huius dignitas magnum hæc præbet argumen-
tum. Neque enim duodecim tantum talenta argenti à Iuda Macha-
bæo offeruntur; sed infinitus gratiarum omnium thesaurus; vide-
licet vnigenitus Dei filius; idque per Ecclesiam, cuius charitas &
deuotio Deo gratissima; vel per ipsum, verius, vnigenitum Dei
filium. Idem enim hic offerens & res oblata; & eadem quoque ob-
latio. Qui enim semel pro peccatis Deo se obtulit, nunquam se of-
ferre desistit, quamuis vnà cum ipso, ipsa quoque Ecclesia per suos
ministros ipsum offerat, suasque preces & vota cum hoc Sacrificio
coniungat.

Hinc quoque est, vt Sacrificium hoc pro defunctis oblatum
vires magnas habuerit, quamuis reuera defuncti non essent, pro
quibus offerretur. Id insigni exempli ostendit Ioannes Eleemosy-
narius, Episcopus Alexandrinus, quemadmodum in vita eius do-
cet Leontius Neapoleos Episcopus. A Persis quidam abductus cap-
tiuus, aiebat, in custodia, que appellatur Lethe, asservabatur vinctus. Lex
autem erat apud Persas, vt qui coniecti essent in eam, custodiam, nunquam
reuocarentur (& ea ratione consentaneum est, eam fuisse vocatam Lethen,
& obliuionem). Illinc autem cum quidam affugissent, & in Cyprum venis-
sent; affu marunt parentibus adolescentis, eum in custodia mortuum esse. Illi
igitur tres, quotannis Synaxes celebrabant, tanquam eo mortuo. Quatuor
anni præterierant: & ecce filius illinc aufugiens, redit domum. Quem cum
parentes non tanquam qui fugisset è custodia, sed tanquam qui surrexisset
è mortuis cum magno stupore aspexissent; & fuissent ineffabili voluptate
repleti reuerunt, quemadmodum ei mortuo, que sunt mortuis, fecerint,
Iusta; indicantes quoque dies sanctorum Epiphaniarum, scilicet Pasche &
sanctæ Pentecostes, quibus eade per fecerunt. Hac cum ille audisset, et in me-

mortiam reuocasset: parentibus affirmabat, quod his ipsis diebus fuerit relaxatus à vinculis, aduentu cuiusdam, qui gestabat lampadem, & omni securitate perfundus: diebus autem sequentibus rursus vinculis, sicut prius, confectus. Hæc Leontius. Simile exemplum apud Gregorium Magnum homilia 37. in Euangelia est videre. Affert quoque pro eodem argumento aliud non minus prodigiosum, Venerabilis Beda libro 4. Hist. Angl. capite 20. quod ipsius verbis referimus. In præsato, inquit, prælio, quo occisus est Rex Elbuinus, memorabile quoddam factum esse constat, quod nequaquam silentio prætereundum arbitror; sed multorum saluti, si referatur, fore proficuum. Occisus est ibi inter alios de militia eius iuuenis, vocabulo imma. Qui cum die illo, & nocte sequente, inter caduera occisorum, similis mortuo, iaceret: tandem recepto spiritu reuixit, ac residens sua vulnera, ut potuit, ipse alligauit. Quod dum faceret, inuentus est, & captus à viri hostilis exercitus, & ad Dominum ipsorum, Comitem videlicet Edlredi Regis adductus. Ille suscipiens eum, curam vulneribus egit. Et ubi sanari cœpit, noctu eum, ne aufugeret, vinciri præcepit. Nec tamen vinciri potuit. Nam mox, ut abiēre, quō vincierant; eadem sunt eius vincula soluta. Habebat enim germanum fratrem, cui nomen erat turna, presbyterum & Abbatem: quō cum eum in pugna peremptum audisset, venit querere, si fortē corpus eius inueniri posset, inuentum quē alium, illi per omnia similitimum, putauit ipsum esse, quem ad Monasterium suum deferens, honorificē sepeliuit: & pro absolutione anima eius, sæpe Missas facere curauit: quarum celebratione factum est, quod dixi, ut nullus eum vincire posset, quin continuō solueretur. Interea Comes, qui eum tenebat, mirari & interrogare cœpit: quare ligari non posset: an fortē literas solutorias, de quibus fabula ferunt, apud se haberet, propter quas ligari non posset. At ille respondit. Nihil secretarum artium nosse: sed habeo fratrem, inquit, presbyterum in mea Prouincia: & scio, quia ille, me interfectum putans, pro me Missas celebras facit: & si nunc in alia vita essem, ibi anima mea per intercessionem eius solueretur à pœnis. Multi itaque accensi sunt in fide ac deuotione pietatis ad orandum, vel elemosynas faciendas; & offerendas Domino vitimas sacre Oblationis, pro ereptione suorum, qui de seculo migrauerant. Intellexerunt enim, quōd Sacrificium salutare ad redemptionem valeret, & anima & corporis sempiternam.

Beda

Beda. Tertium refert ex Petro Cluniacensi Thomas Bozius lib. 15. cap. 2. de Notis Ecclesiæ. Et hoc Petri Cluniacensis verbis ascribimus: Est in Gratianopolitano Episcopatu locus in venis subterraneis, plurimum ferri habens; quod multo incolarum & rusticorum sudore assidue eruitur, ac fossaibus coctum & expurgatum per circumiacentes terras fabricis ferrarijs, vel quibuslibet, pro lucro venditur. Inde & villa, quam iidem homines iuxta incolunt, Ferraria nuncupatur. Solent autem huiusmodi homines, dum terra abdit a fodeo per scrutantur, spe maioris lucri longius procedere, & per subterraneos specus pertinaciter maiorem ferri materiam perscrutari. Huic operi, dum quodam tempore quidam rusticus indefessus instaret; & intima terra fodiendo longius procederet, repente maxima moles terra delapsa, aditum, per quem ingressus fuerat, obrutavit. Quia tamen fodiendo longius processerat; ac multum post se spatium exhausta terra inane reliquerat, mortem evasit; & velut in domo clausus, a validis munitionibus undique circumseptus, egredi quidem non potuit, inolumis tamen permansit. Sed tenebris tam tenebrosis carceris circumseptus, spe omni evadendi sublata, ac velut in amplo sepulchro sepultus, mortem ipsam adhuc vivens, iam se cernere existimabat. Hunc iam per aliquot dies non apparentem vxor sua mortuum credens, ad animam eius spiritualibus beneficij adiuvandam conuersa est. Vnde per annum integrum omni hebdomada vnâ ei Missam à Sacerdotibus celebrari faciens; & pro eo Panem, & Candelam offerens, salutari sacramento, vi mos est Ecclesiæ, animæ defuncti mariti subuenire satagebat. Vna tamen, anni, hebdomada exstitit, qua mulier, alijs intenta negotijs, Missam, vt proposuerat, marito providere neglexit. Ecce verò totius anni penè emenso spatio, rursus fossores, metalli officio assueti, irrequieti instantes ad locum, in quo iam dictus rusticus adhuc vivens latebat, paulatim fodiendo perueniunt. Quorum dum voces, & malleorum sonitus iam appropinquantium rusticus inclusus audisset; quantis potuit visibus vociferari cepit. Cuius illi vocem audientes, & (vix arte illius periti) hominis subterranei esse cognoscentes; sese inuicem cohortati sunt: & ad eum tandem, post multum fossionis laborem peruenerunt. Quem accensis luminibus curiosè circumspicientes; illum esse, quem anno iam præterito ibidem obrutum esse sciebant, agnouerunt. Admirati & vi par erat, tanta rei nouitate stupefacti, quomodo illic viuere potuisset, instantissimè inquirebant. At ille respondit; Iste, quem modo remouistis, terra obice foraminis per quod intraueram, obiecto; cum hoc carcere, quem videtis, retentus fuissim, atque aliquantis diebus sine cibo & lumine permansissem; subito mihi iam pene deficiente cum Pane simul, & lumine quidam astiuit; qui me confortatus, & ad cibum capiendum admonens, tetras tenebras illa Candela, quam ferebat, clarissimè illustrabat. Eo Pane, per spatium septem aut octo dierum

dierum (vt mihi videbatur) refectus, totidem diebus illa Candela illustra-
 tus, & famis periculum euadebam; & huius fosse tenebras euitabam. Post
 septem dies uero uel octo, rursus ille, qui prius cum recenti Pane, & renoua-
 to Lumine adueniebat, eaq; mihi dimittens recedebat. Hoc per unius (vt mi-
 hi videbatur) anni excursum, a quo pene temporis interuallo nunquam fa-
 cere destitit: excepto vnus hebdomadae spatio, quo mihi praesentiam suam,
 munusq; solitum, nescio quae causa subtraxit. Hoc illi ab eo audientes;
 & quod pro illo uxor eius, per totum illum annum fecerat, in memo-riam re-
 uocantes, cuncta ei protinus exposuerunt: deinde hominem de cauernis illis
 subterraneis educentes, uoxi propria vicinis omnibus & populo ad tantum
 spectaculum concurrenti, mirum dictu, post annuam sepulturam, in columem
 reddiderunt. Qui simul congregati, & quod pro eo mulier fecerat, & quod
 ille de se narrabat, examinantes, eisdem diebus Panem, quo reficiebatur, &
 Candelam, qua illustrabatur, & in illo specu oblata fuisse inuenerunt, qui-
 bus mulier pro eius reque, & Missam celebrari faciebat, & sacerdoti mis-
 sam celebranti Panem simul & Candelam offererat. Haec Cluniacensis
 & ex Cluniacensi, Bozins.

Sunt & hic exempla illorum, qui Missae Sacrificio adiuti fuerunt.
 Produximus primo capite hominem quendam, pro quo verissi-
 mile est salutarem hostiam esse oblata, qui, vt B. Gregorij ver-
 bis utar (lib. 4. Dialog. cap. 39) reuersus ad balneum eum minime in-
 uenit. Huic addimus, quod in uita B. Anselmi legitur, ipsum inte-
 gro anno instituisse Sacrificijs quotidianis, pro amico defuncto; qui
 tandem apprensus se Sancti precibus adiutum esse testatus est. Ter-
 tium ex B. Gregorij lib. 4. Dialogor. cap. 54. licet adiungere, Ius-
 titie 30. diebus continuis Sacrificium altaris offerri pro Iusto Mo-
 nacho, & hic postea apprensus euidam eiusdem professionis homi-
 ni, illud sibi profuisse ad libertatem a poenis, est testatus. Quar-
 tum praebet S. Bernardus, qui & ipse pro quodam ex suis, quem
 cognouerit in alia uita expiari, Sacrificium altaris obtulit, & vt alij
 offerrent praecipit: eundemque post aliquot dies a poenis purga-
 toris intellexit esse absolutum. Ita in uita eius, lib. 1. cap. 10. V Vil-
 helmus Abbas. Quintum suppeditat Malachias Hyberniae Episco-
 pus, qui cum in somno percepisset per dies quadraginta sororem
 defunctam nihil gustasse, intellexit cuius esca inedia laboraret: &
 diligenter discusso numero, cognouit illo triginta dierum spatio
 se pro sorore non obtulisse hostiam altaris incruentam. Repetit igitur
 sacrificia, & post uisa est eidem soror in pulla veste solum per-
 uenire ad limen Ecclesiae, nec ulterius esse. Intelligit ergo uir
 sanctus, necdum pro defuncta satisfactum. Rursus igitur priori-
 bus

bus pietatis exercitiis insistit & post illa rursus apparet furor; sed iam in candida veste, & in Ecclesiam introire. Quia tamen altare prohibebatur accedere; necdum sibi iudicabat à Sacrificio cessandum. Quid ergo? Reuertitur ad eadem officia iam quarto; & ab omni cognouit pœna sororem tandem liberatam; postquam eandem cœtui Sanctorum vidit associatam: Bernardus hæc in vita Malachiæ. Pluribus opus non est. *Nisi Catholica Ecclesia*, inquit Isidorus lib. 1. de Officiis, cap. 18. *crederet fidelibus defunctis dimitti peccata, non pro eorum Spiritibus vel Eleemosynam faceret, vel Deo Sacrificium offerret.*

IO. Ex dictis manifestum est, non frustra hoc Sacrificium pro defunctis peragi. Verùm hoc non de illo tantum dictum volumus; quod à Sacerdotibus, integræ & probatæ vitæ perficitur; verùm etiam illis, quorum mores minus probantur. Non officit hic Ministrorum indignitas: propterea, quod principale agens in Sacrificio hoc Deus sit, aut Ecclesia; ipsumque Sacrificium ex opere operato, vt in scholis loquimur, suum habeat valorem.

M. Sed tamen vt hoc certum: ita certum dignitatem Ministri hic plurimum valere: & efficere, vt quod ex se, & opere operato meritorium est, & satisfactorium; etiam ratione personæ offerentis, & ministrantis fiat meritorium & satisfactorium.

CAP. LXXVII.

*Qua ratione Eleemosyna liberant à molestijs,
quas purgandi Spiritus quandoque
asserunt.*

1. Nam rationem tenuimus, vt probaremus piè defunctorum Spiritus iuari oratione, & saluari sacrificio; eandem in Eleemosyna, pro hac re, virtute demonstranda sequimur.

2. Pro ipsa est primùm Catholicorum consensus. Videmus plerumque, si quando pinguioris fortunæ homines ex hac vita discedunt, mox largas à defunctorum amicis, pro defunctorum salute, fieri Eleemosynas; easdemque repeti primo, tertio, septimo, trigesimo, atque anniuersario depositionis die. Sed & ipsi defuncti, antequam ex hac vita discedant, illud (Lucæ 16) *facite vobis amicos de mammona iniquitatis, vt cum defeceritis &c.* ad se putant pertinere; & ob id pau, erum haud postremam in extremis habent curam.

Est se.

Est secundò pro eadem re studium Maiorum; quinos præ-
 cefferunt, eandemque nobiscum Christianam legem sunt profes-
 si. Rem, quamvis certa est, paucis tamen exemplis illustrasse non
 oberit. Primùm sit Pammachij, cui testimonium dat S. Hierony-
 mus, ad eundem; quod vxoris suæ sanctam fauillam, oss. que ve-
 neranda, *Eleemosynarum balsamū rigārit*; sciens scriptum: *Sicut aqua*
extinguit ignem, ita Eleemosyna peccatum, Eccles. 3. Alterum est Hu-
 gonis Gratianopolitani Episcopi; qui diem obitus matris atque
 patris *Eleemosynis*, quo ad vixit, celebrem duxit. In vita eius Gui-
 go V. Prior primæ Carthusiæ. Tertium est coniugis Ottho-
 nis II. quæ Romæ agens; in Apostolorum templo mariti animam,
 & orationibus, & *Eleemosynis*, quas faciebat, Deo cupiebat esse com-
 mendatam. Ita in vita S. Adalberti Martyris & Episcopi Pragen-
 sis, apud Surium Tomo 2. Quartum est Henrici Imperatoris;
 qui cum in vita molestior fuisset Herberto Archiepiscopo Colo-
 nienti, ipsum defunctum voluit prosequi largis *Eleemosynis*, aliis-
 que Christianæ pietatis exercitiis. Hoc Rupertus Tuitiensis in
 vita eius apud Surium, Tomo 4. Quintum est Bambergensis po-
 puli; qui pro Præfule suo Babone orationes ad Deum fudit, & in
 pauperes insignes *Eleemosynas* profudit, quemadmodum legere est
 in actis eius Babonis apud Surium, Tom. 4.

Est tertio pro *Eleemosyna* eorum exemplum, qui in veteri le-
 ge claruerunt lubetur Tobias, à patre, *panem & vinum super sepultu-
 ram iusti constituere* cap. 4. Quam quæso ob curam? An fortè in de-
 functorum gratiam, vt habeant, quo se reficiant? cui hoc, vel per
 somnium, in mentem venit? Voluit pater filium instruere con-
 iuiuium, atq; pauperes vocare; vt illi post acceptam *Eleemosyna* gra-
 tiam, defunctorum animas Deo commendarent, & pro ipsorum
 salute orarent.

Sunt quoque Sanctissimorum Ecclesiæ Præfulum, pro hac re
 tabulæ, & codices. Oportet, inquit Clemens Apostolorum discipu-
 lus, Epist. 1. ad Iacob. fratrem Domini, *pro mortuis Eleemosynas dare*.
 Et B. Chrysostomus, Hom. 20. *Si velue inus*, inquit, *mortui olemus a-*
cere, Eleemosynas demus. Et Hom. 41. in priorem ad Corinth. *iuue-*
sur, inquit, *mortuus non lacrymis sed precibus & Eleemosynis* Et H. m.
 3 in Epist. ad Philip. *Pauperibus*, inquit, *pro ijs indefinente Eleemo-*
ynas demus Et Hom. 21. in Acta *Non frustra Eleemosyna sunt pro defun-*
ctis. Et B. Ambrosius lib. 2. de Excessu fratris Salyri, hortatur pa-
 rentes, vt portionem hæreditatis, quæ ad filios mortuos pertine-
 bat, spiritibus ipsorum, per *Eleemosynas* pauperum transmittant.

Mm 2

Ll.emo-

6. Eleemosynę quoque præstantis; & quam in Scripturis habet commédationem, facile ostendit, quod probamus, sed duo maxime. Alterum, quod Dominus docet nos recipi in æterna tabernacula per eos, quibus eleemosynas conferimus. Lucæ 16. Alterum, quod illa ita peccatum dicatur extinguere, quemadmodum ignem aqua, Eccles. 3. Vtroque enim indigent hi Spiritus; ut scilicet, & in æterna tabernacula recipiantur: & à peccato, id est, pœnis peccatorum, absoluantur. Quocirca optimè Theophilactus in 12 Lucæ Distributiones, inquit, & oblationes, quæ pro defunctis fiunt, non parum conducunt etiam ijs, qui in grauioribus delictis mortui sunt.

7. Exempla eorum, qui eleemosynis ad iuti sunt, nulla proferimus: quia res clara est. An frustra panem & vinum super sepulturam iusti posuit Tobias? Frustra Pammachius ossa vxoris Eleemosynarum balsamis rigauit? Frustra ad Eleemosynas pro defunctorum ialute faciendas hortati Clemens, Ambrosius, Chrysostomus? Frustra easdem fecerunt Hugo Episcopus Gratianopolitanus? Henricus imperator? Coniux Otthonis II? Ciuitas Bambergensis? Optimè dixisse credendum est Isidorum lib. I. de Officiis capite 18. quando sic loquitur. Nisi Catholica Ecclesia crederet fidelibus defunctis dimitti peccata, non pro eorum Spiritibus vel Eleemosynam faceret, vel Deo sacrificium offerret.

8. Porro, quemadmodum non vna ratio orationum omnium, quæ pro defunctis fiunt: ita neque vna Eleemosyna. Alia illius est conditio, quæ priuato nomine suscipitur, citra vllam notitiam & voluntatem eius, pro quo offertur: alia illius, quæ ex commissione fit defuncti; qui in viuis constitutus, salutis suæ causa, pecuniã aliquam assignat, quæ pœnam purgatoriam per ministros redimat. Eleemosyna primo modo suscepta, nisi ab eo fiat, qui in gratia est, parum pro defuncto efficit. Deo enim, quod ex gratia & charitate ortum non est, absolutè gratum nõ est: tamen si ex liberalitate merita; opera moraliter tantùm bona mirificè interdum remuneret. At quæ secundo modo fit, nihil de valore perdit, quamuis etiam in grauissimis peccatis fit, qui ex voluntate defuncti Eleemosynas largitur. Eleemosyna enim hæc non tam est illorum, qui proximè erogant; quàm donorum, qui donant.

CAP.

CAP. LXXVIII.

Ieiunium etiam prodesse purgandis Spiritibus: & ab eorum molestia liberare viuentes.

Quas haecenus profecuti sumus rationes; eas peruulgata D. Augustini sententia, ad defunctorum Spiritus iuuantos & ab eorum molestia se expediendi valere, iam probatum est. Solet his addi *Ieiunium* atq; alienorum bonorum Restitutio, quæ apud defunctorum sunt hæredes. quàm bene sequentibus exponendum est.

De *Ieiunio* hoc certum, *magnas eius in Sacris Litteris esse commendationes*. Neque enim consulitur solum; sed etiam præcipitur: & ad mala quæcunque depellenda: bona huius atque futuræ vitæ promerenda valere, tam sunt multa, quæ probant; vt oleum atque operam perdere sit, in his percipiendis occupari.

Atque vt hoc certum, ita dubium non est, *per se, ob corporis afflictionem & refrenandum carnis sensum suscipi*. Quocirca licet Paulus, Antonius, Hilarion, cæteri que eremi cultores, qui carni bellum indixerant: non negligerent vigilias, asperum vestitum, extremum corporis laborem: *Ieiunium* tamen, tanquam validissimum, aduersus carnis insultum, præsidium, in prima semper acie collocabant; nihilq; perinde atque *Ieiunium* ad Monachi professionem pertinere, prædicabant, viue que exemplo confirmabant: Imò vero, qui affiduo *Ieiunio* se non macerarent, eos Monachi appellatione vix dignos censebant.

Nihilominus, quemadmodum ad alia plurima vires habet magnas; ita ad purgandorum spirituum pœnas redimendas valere qui negat; ignorat. quæ Maiorum de *Ieiunio* sententia fuerit atque opinio. Certè defunctos ipso iuuari Angeli testimonium confirmat, apud Bedam libro 5. Hist. c. 13. *Multos*; inquit *preces viuentium, & elemosynæ, & Ieiunia, & maxima celebratio, vt ante diem iudicij liberentur, iuuant*. Confirmat Sicæorum Archimandrita Theodorus; qui non oratione contentus, vnus hebdomadis *Ieiunium* pro defuncta matre suscepit; teste Gregorio presbytero, in eius vita, apud Surium Tomo 2. Confirmat Hincmarus in vita Sancti Remigij, Archiepiscopi Rhememensis; qui defunctos ex purgatoriis pœnis docuit liberari fidelium precibus, elemosynis, *Ieiunijs*, fleatibus, & hostiæ salutaris oblationibus. Omitto alios, quorum posterius mentionem faciemus.

M m 3

Hoc.

5. Hoc forsitan prisca Iudæorum consuetudo confirmat; quos non solum pro defunctis orasse, eleemosynas erogasse, sacrificia obtulisse; verum longa quoque *ieiunia* celebrasse, certum est. Primo Regum ultimo, habitatores labes Galaad, propter mortem Sauli & filiorum eius, septem diebus *ieiunio* se leguntur macerasse. Secundo Reg. c. 3. David *idem* præstitit, cum manipularibus suis; postquam de morte Abner factus est certior.

6. Eodem pertinere videtur Veterum *fletus*, & *plandus*, ad plures sæpe dies productus. Nullum siquidem dubium, quin eiusmodi *luctui* alias quoque, quæ rei præsentis conuenirent, afflictiones adiunxerint. Imò verò Christus Dominus ipsum formasse *Ieiunium*, *Luctus* nomine, & appellatione designat. Nam cum discipuli Ioannis cum eo exoptularent atque dicerent: *Quare nos & Pharisei ieiunamus frequenter, discipuli autem tui non ieiunant?* respondit illis Iesus, Matthæi 9. *Nunquid possunt filij sponsi lugere* (hoc est *ieiunare*) *quandiu cum illis est sponsus?*

7. Nec exempla hinc desiderantur eorum, qui *ieiunijs* viuorum à purgatorijs pœnis sunt liberati. Petierat quadraginta dierum *Ieiunium* presbyter quidam Arnolphus à S. Remberto Bremensi Archiepiscopo, cui post mortem apparuerat, necessitates suas ipsi exponens; & absoluto dierum *ieiunio* grati animi significatione, eidem Remberto se omni pœna solutum esse significauit. Surius Tom. 1. in vita Sancti Remperti. Sic *Ieiunio*, quod Sancta Lutgardis virgo, pro defuncto Simone, nobili quodam viro, suscepit; intellexit eundem quieti Sanctorum donatum, & ab omni molestia purgatorijs ignis liberatum. Ita Thomas Cantipratensis in vita eius apud Surius, Tom. 3. Sic Lioba, & ipsa sanctissima Virgo, intellexit præfuisse *Ieiunium* triduanum, cum precibus coniunctum, quod pro virgine quadam indixerat, postquam à pœnis intellexit eandem esse absolutam. Hoc in vita eius Rudolphus, Rabani discipulus, cap. 4.

8. Cæterum quod de Oratione priuata diximus; videlicet, non nisi ex mera liberalitate illam, apud Deum satisfacere & valere; si ab eo pro defunctis suscipiatur, qui extra Dei gratiam est; idem de *ieiunio* censendum est; ex Dei, scilicet, liberalitate solum illud defunctis prodesse.

9. Atque hoc non de illo solum intelligimus, quod sponte à viuentibus suscipitur; verum etiam illo quod ex defunctorum suscipitur commissione. Neque enim huius *ieiunij*, quod ex commissione suscipitur

sione suscipitur; eadem ratio, quæ Eleemosynæ; quàm seruus nequam pro Domino facit. Dum seruus de pecunia Domini sui facit eleemosynam; opus illud propriè domini est, non serui: quocirca malitia ministri non vitiat opus. At dum subditus *ieiunat*; opus subditi est; non domini.

CAP. LXXIX.

An, & quomodo, alieni restitutio, piè defunctorum Spiritus iuuat: & viuentes ab ipsorum infestatione liberet.

Inter suffragia, quibus defunctorum Spiritus illi, qui purgantur, iuuantur, etiam *alieni Restitutionem* posuit S. Brigitta Virgo. Sed si rem exactius discutiamus, inuenimus quidem illam omnino ad salutem esse necessariam, veruntamen inter Suffragiorum genera, quibus defuncti iuuantur, propriè reponendam non esse.

Prius illud primò B. Augustini sententia manifestum est; *asferentis Peccatum, nisi restituatur ablatum, remitti non posse.* Tum etiã inde colligitur, quod aliena restituere, non est pro peccato. quod iniqua oblatione in Deum admissum est, Deo satisfacere; sed à peccandi libidine desistere. quousque enim, quod possum, & iure restituere debeo, non restituo; in Dei & proximi offensa semper persisto. Quocirca quemadmodum ad vitam æternam omnino necessum est, vt à peccato desistamus; ita, vt aliena dominis suis restituamus.

Inter Suffragia verò defunctorum illam numerari non debere, vel ex iam dictis manifestum est. Quis idcirco animas defunctorum à pœnis, quas iustissimas sustinent, eripi dixerit, quod à consuetudine peccandi cessent viuentes?

Alia Suffragiorum genera hoc nomine mortuos iuuare videmus; quia pietatis quædam sunt opera, quæ ex commiserationis affectu, liberè à viuentibus in defunctorum gratiam suscipiuntur. At *Restitutio* non liberè suscipitur. prorsus est necessaria. Et suscipitur, non commiserationis affectu erga pauperes; sed ne ipsi viuentes, si sibi hac in parte desint, dispendium salutis irreparabile patiantur.

Et quid est, ob quod defunctis illam prodesse, dici debeat? Vel enim ipsi, cum viuerent, *aliena restituere* non potuerunt

potuerunt: & omni culpa, atque reprehensione vacant. Vel potuerunt; sed *estituere* noluerunt; & salutis iacturam fecerunt. Vel hæredibus suis, quantum in ipsis fuit vt p. & mortem restitueret, mandauerunt: atque hic si *estitutio* secuta non est, omnis hæredum, non defunctorum culpa est. Quod si negligentius tandem hæredibus mandauerunt; & negligentia morti fera non fuit; ipsa non *restitutione alieni*, quæ per hæredes fit; sed purgatorio igne expiabitur.

6. Si *alieni Restitutio* illos, vt dicitur, à purgatoris pœnis liberaret; nonne omnino tam diu purgatoris pœnis detineri dicendum est, quam diu *Restitutio alieni* facta non fuerit? Quid verò, si nunquam fiat? semper propter aliorum negligentiam infelices erunt, piè in Christo defunctorum Spiritus? Quis credat?
7. Rursus, si *alieni Restitutio* iuuat; nonne statim, vt illa facta fuerit, à pœnis eripientur? Quid verò, si negligentia maiorem pœnam mereatur? Etenim pro ratione peccatorum atque negligentia; purgatorias pœnas, à defunctis exigere dubium nullum est.
8. Est hæc purgandorum Spirituum conditio, vt quas sustinent, pro suis delictis & erratis, pœnas sustineant iam vero, quòd *aliena* post ipsorum mortem non *restituuntur*; non ipsorum, sed hæredum; & quorum est extremam voluntatem exequi, delictum est, & peccatum.
9. Sed ad viuos dicuntur quidam rediisse, & *alieni Restitutionem*, que ipsorum culpa contracta fuit, persuasisse. Sit hoc ita, veruntamen persuaserunt non tanquam sibi profuturam; sed tanquam viuentium bonum.
10. Neque hoc mirum videri debet. Cùm enim boni sint Spiritus, & viuentium salutis amantes, qui redeunt; vt viuentibus bene fit, & vt malum non patiantur, omnino petere credendum est; Quocirca & inter alia *alieni* possunt *Restitutionem* vrgeri; præsertim apud eos, quibus viuentibus peccati occasionem aliquam se dedisse iudicauerint.
11. Interim tamen, nec hæc eorum admonitio, quemadmodum nec ipsa *alieni Restitutio*, pœnarum aliquod subleuamen est. Nihil eorum, quæ defunctorum Spiritus agunt, ipsos releuat. Bene pati possunt: bene agere, quo vel sibi, vel aliis quippiam mereantur non possunt. Quemadmodum nec pro se, nec pro aliis facere possunt satis.
12. Vnum in *alieni Restitutione* fortassis est, quod ipsos iuuat: hoc tali.

scilicet, si ipsa pietatis studio ab hæredibus fiat, atque cum desiderio, ut iis, quorum nomine fit, bene fiat; & à miseria, in qua sunt, eripiantur. Hic pietatis affectus, quædam quasi viuorum pro defunctis Oratio est; cuius magnas ad Spiritus subleuandos esse vires, superius demonstratum est Capite 75.

CAP. LXXX.

An & quomodo inuentur purgandi Spiritus peregrinationibus, quas viuentes ipsorum causa persoluunt.

Equitur, ut quid de Peregrinationibus, quas defunctorum Spiritus aliquando postulant; & quibus ipsi dum viuerent, se obligarunt, sentiendum sit, definiamus: atque, Vtrum ita illæ necessario à viuis, in defunctorum gratiam suscipiendæ sint, ut nisi persoluantur, optata requie perfrui nequeant, ostendamus.

Primum hic certum est *Peregrinationum usum antiquissimum esse.* Nam & Apostolorum temporibus (ne ulterius progrediamur) viguerunt: & Apostolorum exemplo confirmantur. Sanctissimus Martyr Ignatius, ad B. Ioannem Euangelistam scribens, ipsum plurimum obtestatur, ut sibi liceat *petere Hierosolymam, visendorum Sanctorum causa.* Clemens Romanus, tertius post B. Petrum Pontifex, & eiusdem egregius discipulus, (lib. 7. Recognit.) testatur se, unâ cum Sanctissimo Petro, *Sancto um sepulchra v. s. i. s. s. e.* Et iter D. Pauli, quod *Hierosolymam suscepit*, ut ibidem Pentecosten celebraret, (Act. 20) egregiè, si D. Hieronymo fides habenda (Epist. 7. ad Marcellam) *Peregrinationum usum commendat.*

Deinde certum est, *& celeberrimum earundem usum existisse.* Probant hoc iam dicta; sed in primis Christi exemplum, qui unâ cum parentibus, secundum consuetudinem, *Hierosolymam dicitur ascendisse*, cum annorum esset duodecim: & eorum, qui omnibus temporibus floruerunt. Neque enim *vlla ætas fuit, quæ Peregrinantium exempla non suppeditat.* Nos in singulis, unum proferimus, aut alterum. *Prima* suppeditat, quos iam recensuimus, Petrum, Paulum, Clementem, atque Ignatium. *Secunda* Origenem, qui teste Eusebio, lib. 6. cap. 11. *Romam*, & D. Alexandrum, qui *Hierosolymam est peregrinatus*, ut habet Hieronymus de Viris illustribus in Alexandro. *Tertia* Constantinum, atque eiusdem matrem Helenam, quorum

rum *haec loca sancta inuisit*, ille Christianos, vt *eadem inuiserem*, templo egregio Hierosolymis in monte Caluarie exstructo, inuitauit, teste Nicephoro lib. 8. cap. 50. & lib. 9. cap. 32 *Quarta* Eudoxiam, atque Hieronymum. Et vterque quidem Palestinam religionis causa perlustrauit: Illa verò hoc non contenta, decies millies sextarios olei ad vsum lucernarum templo sacro contulit, quem admodum Zonaras testatur, Tom. 3. de Theodosio. *Quinta* vniuersum prope modum Christianum orbem, quem pietas Iustiniani Imperatoris exstructis plurimis templis & eisdem sanctorum Reliquiis exornatis attraxit. *Sexta* ætas præter alios offert Christianissimos Galliarum Reges, Clodouæum atq; Childericum. hic vnà cum aliis multis inuisit sepulchrum S. Germani, postquam paralyticum ibidem intellexit sanitati restitutum; vt scribit Gregorius Turonensis lib. 5. cap. 32. ille pugnaturus contra Gothos, victoriam sperauit certior, si *Peregrinatione*, suo nomine, ad Reliquias D. Martini suscepta, eius patrocinium postulasset. Et hoc Gregorius Turonensis, lib. 2. cap. 37.

4. Certum est tertio, non fuisse infructuosas. Nonne Theodosius Imperator victoriam contra Eugenium obtinuit, postquam prius Sanctorum sepulchris aduolutus iacuisset? Habet hoc Eusebius, lib. 11. cap. 33. Nonne Sidonius Apollinarius Aruernensis Episcopus, ad B. Hieronymum scribens, (lib. 1. Epist. 5.) ingenuè fatetur se ad limina Apostolorum spe sanitatis obtinenda profectum & voti compotem esse factum? Infinita sunt pro hoc argumento exempla apud Augustinum, lib. 22. de Ciuit. Dei, cap. 8. De iis qui Reliquias SS. Gernualij & Prothasij visitarunt, sic scribit B. Ambros. (Epist. 85.) *Cognouistis*, inquit, *indè vidistis ipsi multos à Damonis vexatos purgatos: plurimos etiam, ubi vestes Sanctorum manibus contigerunt, quibus laborabant, debilitatibus absolutos.* Domestica & quotidiana exempla omittimus.

5. Sic dubium non est cum egregijs virtutibus esse coniunctas. Hanc ob causam Maiores nostri illas susceperunt; ad easque suscipiendas alios inuitarunt; & eos, qui religiosè suscepissent, commendarunt. Quid quod minus pietatis atq; religionis se habere existimarent, nisi in his locis Christum adorassent, in quibus primum (vt B. Hieronymus loquitur) Euangelium de patibulo coruscavit?

6. Quinò dubium non est, culpa carere eos quinimò rem Deo gratiam prestare, qui voto ad has Peregrinationes suscipiendas Deo se obstringunt. An quod per se bonum est prestare, vt id faciamus, voto nos obstringere nequimus? Quodcunque tandem bonum est, si ad id præstandū voto se mortales obstringant; & melius redditur, & Deo sit gratius atque acceptabilius.

Faci

Facit verò votum, vt quod per se liberum est, necessariò præstandum sit, postquam Deo fuerit promissum. quocirca & iis, qui ex voto *Peregrinationes* suscipiunt, summa incumbit necessitas, vt illas persoluant. Hinc optimè Beatus Hieronymus Rusticum hortatur (Epist. 45.) vt *Peregrinationem*, quam ad Sancta Palestina loca vouerat, persolueret. Redde, inquit, quod præsentè Domino v. iusti, vt ante rapiaris, quàm tuam sponsionem impleas. Atq; hoc 6. loco constitutù sit.

Hinc iam clarum est, crimine eos non vacare, qui quas Deo promiserunt, non persoluant *Peregrinationes*. Displicet Deo infidelis & stulta promissio; Eccles. 5. & damnationem quædam dicuntur habere, quæ primam fidem irritam fecerunt, id est, non præstiterunt, quæ Deo vota fecerunt. i. Timoth. 5. Hæc omnia certa.

Sed quid, si ex hac vita quidam discessissent, nondum persolutis, quas vouissent, *Peregrinationibus*, detrimentumne aliquod salutis, ob hoc, paterentur? Et si ipsorum salus desperata nondum est: possuntne viuentes ipsorum nomine *Peregrinationes*, cum defunctorum fructu, suscipere, atque ipsorum votis satisfacere? Denique itane necessaria est hæc votorum persolutio, vt quamdiu reddita non fuerint, à cælorum regno exclusi sint miseri? Hæc præcipua præsentis argumenti capita.

Primum caput distinguendum est. Vel enim viuentium quadam culpa accidit, cur minus *Peregrinatio* promissa persoluta sit; vel nulla ipsorum hic est culpa. Si nulla viuentium interuenit culpa; nec iacturam salutis faciunt, cum ex hac vita discedunt: nec dispendium aliquod huius nomine patiuntur. Si culpa interuenit: pro qualitate ipsius, reatus est poenæ. Etenim si mortifera est, desperata est salus: Si venialis, purgatoria poena expiatur.

Atq; vt purgatoria poena defunctorum expiari potest culpa hæc; ita potest viuorum subsidio tolli. Quidni in hac re viuorum Suffragia proderunt defunctorum Spiritibus; quæ in quibuscunq; aliis leuamen afferre possunt? An deterior hic mortuorum, quàm in aliis conditio?

Possunt in hoc negotio iuari piè defuncti fideles. Et quidè iuari possunt *Peregrinationibus* etiã iustorù, quas defunctorù nomine viui suscipiunt; nõ propterea solùm, quod sic votis suis per amicos defuncti dicantur satisfacere; verùm etiã, quia *Peregrinatio* hoc officium sine corporis molestia non suscipitur, & cum oratione semper coniunctum est: quæ vtraque, quam defunctis proliet, ex supra dictis manifestum est. Atque ita secundo Capiti responsum sit.

Ceterù, Quid si *Peregrinatio* nulla suscipiatur, miseri ne semper erunt.

erunt defunctorum Spiritus, qui easdem promiserunt? Hoc tertio loco explicandum est. Respondetur verò breuiter, quod res est, *Non semper fore miseros*. Nam cum pro qualitate delicti poena purgatorij sustineatur, tum demum ipsius erit finis, quando pro negligentia satisfactum erit, ex qua *Peregrinatio* debita intermissa est.

24. Quam misera esset Spirituum conditio, qui ex hac vita descendunt; si requiem habere ante non possunt; quam persoluerunt vota, ad quæ sese, cum viuerent, obstrinxerunt? Nonne aut perpetuò Purgatorij illis poenæ sunt subeundæ; aut omnibus facultas facienda, vt ad viuos redeant, & viuorum patrocinia implorent? Quis hæc credat?

25. Præterea nec iustitiæ leges seruantur, si mox vt *Peregrinatio* debita, à viuis, defunctorum nomine perfecta est, defuncti poena liberarentur. Etenim fieri potest, vt leui negotio *Peregrinatio* perficiatur; negligentia verò, propter quam intermissa est, maiorem mereatur poenam. Et rursum, laboriosa admodum sit *Peregrinatio*, negligentia autem, ex qua intermissa est, sit admodum leuis, leuique poena expianda. At iniquum est, vt grauis negligentia leui poena; & leuis negligentia graui expiatur supplicio.

26. Quocirca quemadmodum *Peregrinatione* viuorum votis horum Spirituum fieri potest satis; ita potest quibusque operibus pietatis, quorum sepius mentionem fecimus. Quod si tamen quidam sint Spiritus, qui *Peregrinationes* pro se fieri postulant; non ita postulare credendum est; quasi alias ad optatam requiem peruenire nequeant: sed quod hinc plures rationes, quibus iuuentur, aliquando concurrant.

CAP. LXXXI.

An, & qua ratione purgandi Spiritus iuuentur cereis & accensis luminibus.

27. Purgandos Spiritus accensis cereis & luminibus iuari ex ipsorum circa mortuos vsu, non immeritò quis suspicabitur. Neque enim hinc paruum est, neque simplex. Nam mox, vt animam exspirarunt, cadaueri nunc plures, nunc pauciores pro viuorum facultatibus apponuntur. Ornant deinde pompam funebrem. Superponuntur ipsorum sepulchris. Adhibentur sacrificijs, & orationibus, quæ pro ipsis, in Ecclesia diuersimodò, septimo, trigésimo, & anniuersario peraguntur. Sæpè etiam

extra

extrahat in defunctorum memoriam, nunc pro viuientium pietate: nunc ex defunctorum vltima voluntate, in templis, ad Dei honorem accenduntur.

Nec nostris tantum temporibus hæc obseruantur. obseruata quoque fuerunt præcis, & temporibus Maiorum: & quidem apud homines pietate, doctrina, sapiëntia atque nobilitate illustres. In funere B. Virginis *Cereos ardentesq; Faces*, prælatos fuisse, testatur Nicephorui lib. 2. capite 22. Refert Theodoretus, lib. 5. cap. 35. cucurrisse per pelagus, quasi per terram, populum Christianum: *Lampadibus & Cereis* omnia impleuisse; vbi que lætitiæ argumenta reliquisse; quando Beati Chrysostomi corpus translatum est. Gregorius Nazianenus, Oratione de laudibus Cæsarij, ad piam pompam, qua corpus fratris elatū fuit, putat pertinere, quod mater *Faces* gestarit *incensas*. Centurio, quem Diuus Petrus conuertit, moriens congregatis omnibus Christianis, cum presbytero Eunomio, cum *Cereis accensis* sepelitur; vt narrat in eius vita Metaphrastes, apud Laurentium Surium, die 13. Septemb. Meminit *Lampadum* atque *Cereorum* Beatus Hieronymus: dum illustrem Paulæ his verbis describit pompam, Tom. 1. Epist. 22. capite 13. ad Eustochium: *Paula*, inquit, *translata Episcoporum manibus & ceruicem feretro subiicientibus, cum alij Pontifices Lampades Cereosq; proferrent; alij choros psallentium ducerent &c.* De Constantino Imperatore hæc scribit Eusebius in eius vita lib. 4. *Cadaver*, inquit, *in capsula collocatum, & purpureo tegmine coopertum, Constantinopolim delatum est, & in basilicæ sub altissimis gradibus depositum, Luminibus super candelabris aureis circum circa accensis.* In sepultura Danielis Stylitæ (quem Zeno Imperator sui Imperij *Oraculum* dicere solebat) etsi in ipsa basi, & pede suæ columnæ sepeliretur, nec vsquam funus efferretur; tamen præsentente Euphemio Episcopo, stabant ex vtraque parte tumuli, clerici, qui *Faces* ferrent, & *Lampades* tenerent manibus; & ea canerent, quæ cani solent in decessu. Hæc in eius vita Simeon Metaphrastes. Sic cum *Cereis* terræ mandatū esse corpus Crotildis, Reginæ Francorum, testatur Gregorius Turonensis, lib. 1. cap. 4. *Historiæ*: quemadmodum cum *ysdem* corpus Regis Clodouei, eodem Gregorio teste, lib. 8.

Et si in hac re D. Augustini sententia locum habet, qua ad traditionem apostolicam illa refert, *qua in Ecclesia obseruantur: & à Concilijs definita & constituta non sunt, nec sacrarum Scripturarū auctoritate confirmata;* profectò hunc *Cereorum* usum ab Apostolis esse profectum

profectum, aut probatum, vel possumus credere, vel suspicari debemus. Quem enim alium horum primum authorem constituemus?

4. Sed profuntne purgandorum Spiritus? Existimo per sepe viuorum esse solatia, & quemadmodum pleraque alia pompam funebrem ornare. Esse etiam egregia monumenta, quæ viuentes de magnis rebus admonent. Esse pietatis argumenta, quibus viui amorem suum erga defunctos testantur. Denique purgandorum Spirituum aliquando grata subsidia & subleuamina.
5. Quando verò? Ex fine hoc eorum, qui Lumina constituunt, & Cereos accendunt, definiendum est; non ex ipsis cereis aut luminibus. Cerei per se ad propulsandas tenebras faciunt, quoscunque alios fines habent; pro hominum, nunc viuorum, nunc defunctorum voluntate sortiuntur: qui quemadmodum rebus adiaphoris omnibus, ita Cereis atq; Luminibus fines dare possunt.
6. Atque vt ad varias fines Cereos seruire velle possunt, variasq; ob causas accendere: ita possunt velle prodesse purgandis Spiritibus iis, qui hominum suffragiis iuari possunt. Quidni in pietatis studio proderunt piè in Christo defunctis; si cum viuentium sepe graui detrimento seruiunt in rebus profanis?
7. Veruntamen non quæcunq; hinc viuorum intentio sufficere videtur. Quid si simpliciter, vt defunctis profint, nulla alterius habita ratione accendantur? Cultus diuini hic rationem habendam existimamus, si prodesse illis debeant. vt quemadmodum Eleemosyna pro defunctis erogata, tunc defunctis prodest, cum in vsum cedit pauperum: ita tunc defunctis profint accensi Cerei, quando pro defunctorum incolumitate ad Dei cultum obseruandum, atque amplificandum accendantur.
8. Hinc est vt optime dixerit B. Athanasius, Sermone in eos, qui obdormierunt (citatus à Damasceno in sermone, Quod qui in fide hinc migrarunt, sacris operationibus, & viuorum beneficiis multum iuuentur) tum plurimam retributionem habere, & defunctis prodesse Oleum & Ceram; quando holocausti rationem induunt. Verba eius hæc sunt: Si quis, inquit, diem obierit, licet in aerem deponatur inhumatus, ne omiseris Oleum & Ceram, inuocato Christo Deo, ad sepulchrum accendere. Accepta enim sunt Deo, plurimamq; secum referunt retributionem Oleum enim & Cera holocaustum est. inuenta autem hostiæ oblatio propitiatio est: quod verò in pauperes collocatur beneficium, omnis bonæ retributionis argumentum est.
9. Atque hoc fine accensos Cereos purgandis Spiritibus prodesse
Christianus.

Christianus homo dubitare non potest. Si enim *Stipes* in pauperes erogata, prodest hisce Spiritibus, quando pro ipsorum incolunitate, à viuentibus erogatur; quidni iisdem prodesse *Cerei* ad Dei altissimi honorem atq; cultum accensi?

Orationem plurimum his defunctis Spiritibus prodesse, aliàs docuimus. At vel Oratio quædam sunt à Christianis accensi in defunctorum gratiam *Cerei*; vel certè non sunt sine Oratione, Proderant igitur ipsis. 10.

Omnino, quemadmodum Ieiunium, quod ad carnis afflictionem facit per se non defunctis, sed viuis prodest: prodest autem defunctis, si viui hoc ipsis prodesse per modum Suffragij velint: ita quæ à viuis accenduntur *Lumina* & *Cerei*, quamuis non per se: pro viuorum tamen voluntate atq; intentione, in defunctorum utilitatem atque emolumentum cedere possunt. 11.

Bonum à Christianis nullum suscipi potest, quod non, si velint, & peccatum nullum obstat, in proximorum & defunctorum possint conferre emolumentum. At Bonum quoddam est, ad Dei gloriam, diuiniq; nominis cultum *Cereos* accendere. Possunt igitur id, & non frustra ad defunctorum conferre subsidium atq; solatium. 12.

Ex dictis colligitur duobus modis purgandos Spiritus ex *Luminibus* & *Cereis* accensis fructum capere. Primo; si ad hunc finem ipsi, dum in viuis adhuc agerent, sumptus faciant, *Oleumq;*, *Ceram* atque *Lumina* procurent: Deinde, si hac ipsorum iam defunctorum nomine prætent alij. 13.

In hoc posteriori necesse est, vt qui defunctorum causa hæc faciunt, in gratia sint; nulliusq; mortalis criminis sibi consciij, si quidem Spiritibus ipsa velint proficere. In priori hoc necessarium non est. Eadè huius, quæ Eleemosynarum, quæ à diuersis conferri possunt, ratio. De qua capite 77. 14.

C A P. LXXXII.

In Missæ Sacrificio, præ reliquis, plurimum præsidij adiuvandos pie defunctorum Spiritus possuisse Maiores.

Modes, quibus purgandi Spiritus à pœnis; & viuentes ab ipsorum molestia liberantur, explicauimus. Vnum dictis adiiciendum. Ostendendum, scilicet, præ reliquis principem 1.

quis principem locum obtinere Sacrificium in Missa. quamvis enim hoc Catholici facillè intelligant; quia tamen quidam, tantùm abest, ut credant, ut potius plurimum putent obesse; vel ut his os obstruamus, pro Missa, pauca adiiciendâ sunt.

2. Vno vero, vno quod à Maio un exemplo sumitur, contenti erimus argumento. Hi plurimis modis Missæ præstantiam atque dignitatem, præ reliquis, quibus piè defuncti iuuantur præsidis, declarant.

3. Principio hoc demonstrant, quod ipsa Apostolorum ætate Sacrificium Altaris, pro defunctis, obtulerint. Oblationem pro defunctis, annua die facimus, inquit Tertullianus, Scriptor antiquissimus, de Corona Militis. Similia habet lib. de Monogamia; & in exhortatione Castitatis; & in 2. lib. ad Vxorem. Sed clarius hoc probant Liturgiæ Iacobi Apostoli, atque Marci Euangelistæ; quæ & viuorum, & mortuorum necessitates Deo commendant.

4. Secundo, quod Sacrificium etiam pro defunctis docuerint offerendum. Licet hoc quidem ex receptâ Maioribus consuetudine colligere; sed tamen disertâ est hic etiam S. Clementis oratio, lib. 6. Constitutionum Apostolicarum, cap. 19. Pro fratribus, inquit ille, qui in Domino mortui sunt, offerte in Ecclesiis vestris. Accedit his Sanctus Ambrosius, qui lib. 2. Epistolæ ad Faustinum, de obitu Sororis, docet ipsam non tam deplorandam, quàm prosequendam orationibus, nec mœstificandam Faustini lachrymis, sed oblationibus animam eius Domino commendandam. Accedit Ioannes Eleemosynarius, qui Synaxes iubebat pro ijs celebrari, qui in Domino piè obdormissent; asserens defunctis plurimum prodesse; quæ pro ipsis fierent commemorationes, atque Sancta Ministeria; quemadmodum de ipso scribit Leonius Neapoleos Episcopus, in vita Ioannis.

5. Tertio, quod crediderint & docuerint. Hoc ex Apostolica traditione profectum esse. Sufficerent hic Liturgiæ Iacobi, atque Marci; sed placet ascribere, quod habet Dionysius, cap. 7. Eccles. Hierarch. De prece, inquit, pro defunctis faciendâ, ex diuinis Ducibus, id est Apostolis, Traditio peruenit ad nos. Chrysostomus in eandem sententiam loquitur. Non frustra inquit, ab Apostolis (Hom. 3. ad Philip.) sancitum est, ut in celebratione venerandorum Mysteriorum, memoria fiat eorum, qui hinc decesserunt. Hæc totidem verbis, Hom. 96. ad Populum Antiochenum. Cum Chrysostomo B. Augustinus consentire videtur. Sic enim habet, de Verbis Apostoli, 32. Ser. Hoc à Patribus traditum vniuersa obseruat Ecclesia, ut pro ijs, qui corporis & sanguinis Christi

Christi comunione defuncti sunt, cum ad ipsum Sacrificium suo loco commemorantur, oratur: ac pro illis quoque id offerri commemoratur.

Quarto, quod hoc beneficium nullo modo putarint differendum; sed 6.
Mox pro salute defunctorum peragendum. Etenim Missæ Sacrificium fiebat etiam pro defunctis, antequam ipsorum corpora tumulo mandarentur, presentibus corporibus, & orantes ad intentius orandum impellentibus. Docet hoc Dionysius Areopagita, quem admodum testatur lib. 1 capite 23 Durantus, de Ritibus Ecclesiæ. Sic Constantinum cum Liturgia sepultum esse testatur Eusebius, libro 4. de Vita Constantini, capite 71. D. Bernardus de Malachia, nondum sepulto, (cap. 18. vitæ eius) Interim, inquit, parantur exequia, offertur pro eo Sacrificium, consummantur ex more omnia, cum summa deuotione.

Quinto, quod Omnibus Temporibus, Omnibusque Locis, constanter ab 7.
ipsis celebratum sit. Pro hoc clarissimum est testimoniū Damasceni. Eius hæc oratio est (Oratione, quod qui in fide hinc migrarunt &c.) Diui autem Apostoli, inquit, discipuli Saluatoris, qui totum mundi circumulum unum, cepere predicandi verbo, quod suis oculis viderant intremendis, impollutis, vitalibusque sacramentis, memoriam eorum, qui fidei ter obdormuerunt, habendam edixerunt: quod adhuc firmiter, atque adeo sine contradictione obseruat Apostol. ca Ecclesia & Dei, à finibus vsque ad fines terrarum ab eorum tempore vsque in presens, & in finem mundi usque. Ex eodem capite ostendit consuetudinem sacrificandi pro defunctis esse Apostolicam Traditionem, Isidorus his verbis (libro 1. de Ecclesiast. Officiis cap 18) Sacrificium pro fidelium defunctorum requie offerre, vel pro ipsis orare; quæ per Totum Orbem custoditur; credimus quod ab ipsis Apostolis Traditum sit. Sed & hæc seruiunt nobis Concilia, quæ in Omnibus propemodum Christiani Orbis Prouinciis celebrata sunt, & Sacrificij pro defunctis tanquam receptissimi & vsitatissimi præclaram faciunt mentionem. Pro Africa est Concilium III. Carthaginense, capite 29. & III. ca. 79. Pro Hispania Bracarense I. cap. 34 & 39. Pro Gallia Cabilonense, vthabet Canon: Visum est. de Consecrat. dist 1. Pro Germania, V Vormatiense cap. 10. Pro Italia Concilium VI. sub Symmacho. Pro Græcia c. 69. Capitulorum ex Græcis Synodis, collectorum à Martino Bracarenfi Episcopo.

Sexto, quod singulis annis ipso dormitionis anniuersario, Missa Sa- 3.
crificium pro defunctis repetuerint. Meminit huius consuetudinis Tertullianus, de corona Militis; Damascenus sermone de fidelibus defunctis. De eodem sic Gregorius Nazianzenus, Oratione 10.

in laudem Cæsarij. Atq; alia quidem persoluimus, inquit, alia verò dabitur, Anniversarios honores & commemorationes offerentes.

9. Septimò, quod non annuis solum dormitionis diebus, sed & tertio, & nono, & quadragesimo; hanc hostiam obtulerint: quemadmodum iam citatus testatur Damascenus. Præterea, Trigesimo die, pro se, Sacrificium hoc offerri petiit Ephrem, in suo Testamento. Pro quadragesimo sic loquitur B. Ambrosius, de Obitu Theodosij: Eius ergo Principis & proximè conclamauimus obitum, & nunc Quadragesimum celebramus. assistente sacris altaribus, Honorio Principe: qui, sicut Ioseph patri suo, Iacob, quadraginta diebus, humationis officia detulit, ita & hic Theodosio patri iusta persoluit. B. Remigius testamento suo, quod variis libris exaratum legimus (inquit Durantus lib. 2. de Ritibus Ecclesiæ Catholicæ cap. 43.) nepoti Agarimero vineam, & quædam alia legauit; ut à Patribus suis omnibus diebus Festis & Dominicis, pro commemoratione sua, sacris altaribus offeratur Oblatio.

10. Octauò, quod non facile hoc beneficium putauerint defunctis esse negandum. Nam pœnitentibus, et si quædam alia negarentur, Sacrificium tamen Missa defunctis non negabatur. De his ita habet Cœcilium Arelatense II. Can. 12 Qui in pœnitentia positi vitam exceperunt, placuit nullum communionem vacuam debere dimitti, sed pro eo, quod honorauit pœnitentiam, Oblatio illius (id est pro illo) recipiatur. Conciliū Carthag. III. cap. 79. sic statuit: Pœnitentes, si casu in itinere, vel mari, mortui fuerint; memoria eorum orationibus & oblationibus commendetur. Ad e constitutum in Concilio Vasensi I. cap. 2. & Vasensi II. cap. 4.

11. Nonò, quod, si quando graui in aliquos pœna voluerunt animaduersum, huus sacrificij beneficio defunctum priuarint. Hoc B. Cyprianus lib. 1. Epist. 9. his verbis docet. Episcopi inquit, antecessores nostri salubriter censuerunt, ne quis frater excedens, ad tutelam, vel curam, clericum nominaret. Et si quis hoc fecisset, non offerretur pro ipso, nec pro dormitione eius Sacrificium celebraretur. Neq; enim, adiungit, ad altare Dei meretur nominari, in Sacerdotum prece, qui ab altari Sacerdotes, & ministros suos Leuitas auocare voluit. Sic Concilium Bracarense Can. 35. vetuit fieri Sacrificium, pro iis, qui sibi crudeles manus intulissent; aut Catechumeni ex hac vita discessissent.

12. Decimò, quod hoc singulariter, defunctis prodesse testati sint, B. Chrysostomus Homilia 21. in Acta Apost. Non frustra, inquit, ab Apostolis sancitum; ut & in celebratione venerandorum Mysteriorum, memoria fiat eorum, qui hinc decesserunt. Nouerunt illis Multum hinc emolumentum fieri, Multum vilitatis. Eadem habet totidem verbis Hom. 69. ad Populum Antiochenum. In eandem sententiam loquitur B.

Augustinus.

Augustinus, in Enchiridio, cap. 110. Neque, inquit, negandum est defunctorum animis pietate suorum viuentium iuuari, cum pro illis sacrificium Mediatoris offertur. In eadem Theophilactus, in cap. 12 Lucae: Oblationes, inquit, & distributiones, quæ sunt pro defunctis, Non parum conducunt etiam ijs, qui in grauibus delictis mortui sunt. In eadem B. Gregor lib. 4. Dial. g. cap. 55. Multum, inquit, scilicet animas, etiam post mortem sacra Oblatio hostiæ salutaris adiuuare; ita ut hanc nonnunquam ipsæ defunctorum anima experere videantur. In eadem Cyrillus Hierosol. Catecheli Mystag. 5. Maximum credimus animarum iuuamen pro quibus offertur obsecratio sancti illius, & tremendi, quod in altari positum est, sacrificij. In eadem Ioannes Eleemosynarius, Thesi 4. huius capituli.

Vndecimò, quod hoc singulariter pro sibi charissimis vel obtulerint, vel offerri desiderauerint. B. Ambrosius, oratione de morte Satyri fratris. Tibi nunc, ait, omnipotens Deus, innoxiam commendo animam: Tibi hostiam offero. Cape propitiis & serenis fraterne munus, Sacrificium sacerdotis. Idem Ambrosius in Orationibus de obitu Theodosij & Valentiniani, se pro ipsorum animabus sacrificaturum pollicetur. S. Augustinus, lib. 9. Confess. de matre Monica agens. Quot quot hæc, inquit, legerint, meminerint, ad altare tuum. Monica famulæ tuæ, cum Patritio quondam eius coniuge. Seruiunt hæc exempla quæ Thesi 4. Capituli 76 allata sunt. 13.

Duodecimò, quod hoc beneficium sacrificij sibi defunctis peruenire impendi. De matre sua eadem idem scribit Augustinus, lib. 9. Confess. Non ista mandauit nobis, ait, sed tantummodo memoriam sui, ad altare tuum fieri desiderauit, cui nullus diei pratermissione seruerat. Idem sacrificium pro se fieri petiit Ephrem Syrus; idem Venerabilis Beda; idem Regina Scotia Margareta, quemadmodum demonstratum est Thesi 4. Cap. 76. 14.

Decimo tertio, quod dum Suffragiorum quibus defuncti iuuantur, mentionem faciunt, hoc reliquis proponant & præferant quemadmodum Chrysostomus atque Augustinus faciunt: ille Hom. 3. in Epist. ad Philipp. hic cap. 110. Enchiridij. Vtrumque sequitur Concilium Florentinum, in vnione Arm. ut ob id Cyrillus Hierosolymitanus Catech. 5. Mystagoga, maximum iuuamen animarum dixerit esse, obsecrationem sancti illius, & tremendi, quod in altari positum est, sacrificij. 15.